

Kaune buvom prieš du mėnesius

Mūsų Europos korespondentas turėjo retą progą sutikti ką tik iš Lietuvos atvykusius savo pažįstamus ir jų pokalbį mintimis čia dalinamasi su mėsleisais Dirvos skaitytojais.

— Ko labiausiai Lietuvoje trūksta?

— Visko. Ir maisto, ir vaistų, ir aprangos, ir apavų, ir visų kitų paprastiausių gyvenimui reikalingų dalykų, o ypač — laisvės savarankiškai pasirinkti darbą, laisvės asmeniškame bei politiniame apsisprendime.

— Ten nelaisvės apribojimai skurdios materialinio bei dvasinio gyvenimo sąlygos. Ir jei man dabar pasiūlytų grįžti atgal Lietuvon ir ten duotą po 50,000 rublių mėnesinę pensiją, nieku būdu nesutikčiau. Štai ką reikia pagyventi laisvuose vakaruose tik keletą savaičių ir savomis akimis pamatyti ką reiškia tikroji žmogijai laisvė, taip suprofanuota sovietuose.

— Koki įspūdį atvykus į V. Vokietiją ir planai ateitį?

— Atvykus pereinanam Friedlando stovyklon buvome nuodėdžiai sutikti įvairių vok. organizacijų atstovų, bet jų atžvilgiu laikiausi rezervuotai, nes, anot mūsų išleidusių partiečių — tai propaganda...

— Puolėmės prie pilnų gėrybių krautinių vitrinų ir galėjome ne tik be jokio eilės į jas įeiti, bet ir palyginamai pigiai nusipirkti puikių dalykėlių, apie kokius Lietuvoje tik svajojome. Bet čia man atrodė dar įtartiniau, — padaryti tik propagandą, anot jų emigrantų.

— Kai per keletą savaičių laisvai aplankiau visą eilę didmiestų ir įsitikinau, kad šio krašto žmonės eina tikrai gerbūvio bei asmens laisvės keliu, negaliu apskirti mano įtūžimo laisvos sovietiniam mulkintojams ir mano giliausios užuojautos ten pasilikusiems mūsų broliams, brendantiems didžiausio skurdo, mulkinimo bei dvasinės vergijos komunistinį kelią.

— Mus repatrijantus čia patalpino daugumoje į Vok. Raudonojo Kryžiaus poilsio namus iki 6 savaičių. Ir už mūsų valdžia moka po DM. 20,— į dieną. Todėl gerai atsaugame tiek fiziniai, tiek dvasiniai.

— Vietos valdžia sudaro mums galimybę arba tuojau įsijungti į čionykštį ūkį, dirbti ir susikurti gana žmonišką egzistenciją, o jaunesnieji gali net nemokamai baigti to ar kito amato mokyklą, kokias jie pageidautų.

— Mūsų nedarbingieji gauna nemažą pensiją ar rentas ir tik čia mes matome kaip rūpinamasi žmogumi, kai tuo tarpu sovietuose apie tai tik pilna gerkle kalbama, bet nieko efektyvesnio nedaroma.

— Pabaigai dar norėtusi paklausti, neįėjus sovietai neatveža Lietuvos trūkstausių prekių bei maisto?

— Tiek žemės ūkio produktus, išplėtus per kolūkius, tiek ir visus geresnius fabriky gaminius, sovietai iš LIETCVOS tik išveža į rytus. Tiesa, iš Moldavijos bei kitų savo pietinių sričių jie atvežė į Lietuvą neblogų vaisių, net vynuogių, garsųjų arbūzų ir vynu, bet Lietuvos žmonės būtu daug laimingesni, jei galėtų naudoti savojo krašto gėrybes: gyvuliniais riebalais, jais, vaisiais, fabrikatais bei vaisiais.

— Kuo ir kaip būtų galima konkrečiai padėti vargstantiems Lietuvoje?

— Ten esantieji labiausiai džiaugiasi sulaukę prašomų vaistų, vilnonių medžiagų bei odinės avalynės, nekalbant jau apie laikrodžius, parkerius ar panašius reikmenis.

— Su maistu dar šiaip taip vertėsi, nors ir tai, po šiemetinių liūčių pietvakarių Lietuvoje laukuose supuvęs javams bei bulvėms, ten jau grėsia ir bado smėklė. Tačiau reikia nepamiršti, kad tiek rašant į tenai laisvę, tiek siunčiant siuntinius tenka elgtis labai ir labai atsargiai, nes visa tai kontroliuojama bei kartotekuojama. Vieną gražią dieną tokie laikai ar siuntinių gavėjai gali būti paskelbti „šnipais“, ar dar kuo nors kitu ir išgabenti Sibiran. Juk ar mažai panašių varjotiskumų sovietai yra padarę?

— O kaip yra Lietuvoje su partizanais?

— Jų buvo daug, jie nesulaukė iš Vakarų lauktos pagalbos, todėl kovėsi iki paskutiniųjų ir heroiskai žuvo. Jų likučiai pasinaudojo sovietine amnestija arba šiaip išėjo iš miško ir įsijungė į normalų gyvenimą.

— Paskutiniai jų vadai — Pipiras ir Ulekas žuvo Kazlų Rūdos mūkuose 1955 m. Tiek gyventojai, o ypač partizanai yra nepaprastai nusivylę Amerikos neveiklumu pavergtųjų žvėlių ir nemažai jų pakilo. Taip pat keiksnuojamas ir Vok. su tuččių vilčių žadinimu, aktyvios rezistencijos kūrėjų.

— Sovietų spauda rašė, kad sunaikinama desantų, išmėtyta Lietuvos teritorijoje, su užduotimi kurstyti aktyvią rezistenciją. Ar tikrai taip buvo — tvirtinti negaliu, bet žmonės prikalba visokių dalykų.

— Ko Lietuvos žmonės tikisi?

— Ypač kolūkiečiai, nes jie daugiausiai skursta, yra šventai įsitikinę, kad Lietuvą tuojau išvaduos „merikonai“. Kai to išvadavimo nesulaukia, pakeiksnos, išvadavimo terminą nukelia kiek vėlesniam laikui ir t.t. Jie gyvena „Amerikos Balso“ skleidžiamomis viltimis ir kur nors susiję vienas kito vis klaušija: „Ką kalba Amerika ir kada ji mus išvaduos“.

— Kauno turgavietėje buvo net toksai atsitikimas: kolūkiečiai atvežė šį tą parduoti ir kai miesto žulkėliai jam pasakojo melodijas apie „AB“ radijo pranešimus, kiti jų draugai išuštino to kolūkiečio vežimą...

— Už „AB“ radijo klausymą bei jo girdėtų žinių skleidimą smarkiai baudžiama, bet vistiek jo klausosi ir girdėtomis žiniomis dalinasi, ypač kiek išgėrę.

— Kaip su tikėjimo persekiojimo ir bažnyčių lankymu?

— Sovietinis režimas tikinčiųjų nemėgsta ir kur tik gali, neviešai juos persekioja, ypač komjaunuolius, kurie lanko bažnyčią. Kauno ir jo apylinkių evang. protestantų bažnyčios visos uždarytos ir jose įrengta jėgų ar kitoki sandėliai. Katalikų bažnyčių uždaryta apie 1/3, o likusiose laikomos pamaldos ir tikinčiųjų jos gausiai lankomos.

— Lietuvoje plačiai kalbama ir veik tikima, kad Dvasinėje Kauno Seminarijoje dabar yra auklėjami „sovietiniai“ katalikai.

— Snipai ir satelitas

Didžioji JAV spauda paskelbė duomenis, kad esama rimto pagrindo spėti, kad šnipams Rosenbergams savo metu pasisekė išvogti ir S. Rusijai perduoti JAV turėtą žemės satelito paleidimo planą.

Buvęs JAV prokuroras M. J. Lane dabar priminė, kad 1953 metais įvykis, žinomas kaip „snipų pora“ Etel ir Julij Rosenbergus buvo iškilęs vienu metu dar vieno kaltinamojo — David Greenglass parodymas.

Abu Rosenbergai 1953 m. buvo nuteisti mirti ir žuvo dujų kameroje, o Greenglass, apkaltintas už žinių apie atomą perdavimą, buvo nuteistas 15 metų kalėjimo bausme.

Dabar viešumon išskeltas Greenglasso parodymas buvo duotas 1951 m. kovo 9 d. Tuo metu, klausinėjamas prokuroro padėjėjo Roy M. Cohno, Greenglass prisipažino, kad jis kalbėjęs su Rosenbergu apie vadinamą „erdvės platformos“ projektą. Tai buvo 1947 m. pabaigoje ir tas žinias Rosenbergui suteikęs vienas jo patikėtinių.

Rosenbergas anuomet paaiškino, kad tas projektas reikšes tam tikrą objektą, kuris tarp žemės ir mėnulio, neveikiant traukai, būtų atpalaiduotas ir kaip satelitas skristų aplink žemę.

Buvęs gynybos sekretorius J. V. Forrestal 1948 m. gruodžio mėn. buvo paskelbęs, kad JAV turi parengus satelito projektą.

— Iš kur pas jus toksai jautrumas lietuviams?

— Aš gi gimiau ir užaugau Lietuvoje. Kentėjau, dirbau ir vargau kartu su lietuviais, o tai žmones sujungia daugiau, negu bet kas kita.

— Taurų lietuvių būdą neretai patirdavau sunkiose valandose ne tik aš, bet ir daugelis kitų nelaimingų žmonių, tame skaičiuje ir tūkstančiai karaliaučikių vokiečių, kuriuos pokario metu nuo tikros bado mirties išgelbėjo lietuvių žmoniškumas. O už tokią pagalbą badaujantiems vokiečiams, neretas lietuvių atsidūrė Sibire ar kalėjime.

— Aukso teisybė yra ta, kad tik nelaimėje pažini savo draugą, ką lietuviai mūsų atžvilgiu šimtus kartų įrodė.

Snipai ir satelitas

Didžioji JAV spauda paskelbė duomenis, kad esama rimto pagrindo spėti, kad šnipams Rosenbergams savo metu pasisekė išvogti ir S. Rusijai perduoti JAV turėtą žemės satelito paleidimo planą.

Buvęs JAV prokuroras M. J. Lane dabar priminė, kad 1953 metais įvykis, žinomas kaip „snipų pora“ Etel ir Julij Rosenbergus buvo iškilęs vienu metu dar vieno kaltinamojo — David Greenglass parodymas.

Abu Rosenbergai 1953 m. buvo nuteisti mirti ir žuvo dujų kameroje, o Greenglass, apkaltintas už žinių apie atomą perdavimą, buvo nuteistas 15 metų kalėjimo bausme.

Dabar viešumon išskeltas Greenglasso parodymas buvo duotas 1951 m. kovo 9 d. Tuo metu, klausinėjamas prokuroro padėjėjo Roy M. Cohno, Greenglass prisipažino, kad jis kalbėjęs su Rosenbergu apie vadinamą „erdvės platformos“ projektą. Tai buvo 1947 m. pabaigoje ir tas žinias Rosenbergui suteikęs vienas jo patikėtinių.

Rosenbergas anuomet paaiškino, kad tas projektas reikšes tam tikrą objektą, kuris tarp žemės ir mėnulio, neveikiant traukai, būtų atpalaiduotas ir kaip satelitas skristų aplink žemę.

Buvęs gynybos sekretorius J. V. Forrestal 1948 m. gruodžio mėn. buvo paskelbęs, kad JAV turi parengus satelito projektą.

Kas pirmieji iš laukiamų 179?

Dirvos dukartiniam per savaitę leidimui — tautininkų spaudos 50 metų sukaktį paminėti, laukiama 179 rėmėjų, kurie pakartotai 1907 metais Vilniuje sudėję Vilčiai leisti kapitalą. Tada jie sudėjo po 100 rublių, dabar reikia sudėti po \$100.00.

Pirmuosius iš 179 tarpo jau turime. Kas jie — paskelbsime kitą savaitę. Būkite ir Jūs pirmųjų tarpe, nes tik jungtinėmis jėgomis mes galime atlikti didelių darbų.

Baltuosiuose Rūmuose lankantis karalienei Elizabetai prezidentas Eisenhoweris buvo sukvietęs per 150 aukštųjų svečių vaišėms. Viršutinė nuotrauka ir daryta tų vaišių metu. Apatinė nuotrauka iškilmės prie Nežinomojo Kareivio kapo, kur Anglijos karališkoji pora padėjo vainiką.

Po pasaulį pasižvalgus

Sirija ir Tito — didžiausios šios savaitės bėdos

Artimuose Rytuose rūksta, tik dar niekas nedega — samprotauja vokiečių radijo komentatoriai, pranešinėdamas žinias už jūrių kraštams. Ir tikrai, ten Maskva bando sukurti tokius lauzus, kurių kilantieji dūmai apdėmų neakylus „stebėtojus“.

Jų priedangoje būtų galima laimėti naują arabų palankumą ir dar tvirtiau ten įsitvirtinti.

Maskva visomis turimomis propagandinėmis priemonėmis nori, pirmoje eilėje arabų kraštams, paskiau visiems tiems, kuriuose jos įtaka stipri, įrodyti, kad Turkija pasirošusi pulti Siriją, kad tokiame žygiui turkas skatina ir remia JAV. Atseit, abu šie kraštai, esą pasirošę naujiems nusikaltimams. Tik viena Maskva, ten savo siunčiamais ginklais ir komunistuojančių sirų perversmų, siekianti taikos, ateinanti arabams į talką jų išlaisvinimo žygiuose...

Ji nedrįsta pasakyti, kad ta meilė arabams veda pro ten įrengtus žibalo vamzdžius, kuriuos Maskva galėtų kontroliuoti ir kiekvieno didesnio įtėpimo metu juos išsprogdinti. Ji nedrįsta pasakyti, kad nori paklubdyti Turkiją ir po to įsitvirtinti Viduriniojo jūroje.

Maskva, Damaskas ir Kairas veikia išvien

Maskva suplanavo šią visą akciją ir vaidinimui vaidmenis paskirstė Damaskui ir Kairui. Pasiėmė ir sau vaidmenį: rekti, kad kiti puola Siriją. Po rimtą vaidmenį paskyrė ir abiems savo arabiškiems satelitams, kurių valdžios priekyje nacionalizmo priedangoje, tvirtinasi komunizmas. Jei Damaskas savo vaidmenį gali atlikti aiškesniu nusilenkimu Maskvai, tai Kairui liepta, kaip tai nepilnametė mergaitė, dar dėl žmonių akių raivytis. O kadangi pats Nasseras arabuose laikomas jų vadu, kas žinoma neabejotinai patinka Saudi Arabijos karaliui Saudui, tai ir Kairui įsakyta į Siriją perkelti dalį savo kariuomenės, kaip Sirijos gynėjų ir tariamo naujo karo gesintojų.

Kodėl taip įsakyta padaryti? Atsakymas sako, kad Maskvai labai svarbu iškelti Nasserio autoritetą ir numušti Saudi Arabijos karaliaus įtaką, kuris žaizdama arabų taikytojo vaidmenį, viena atvira akim vis žiūri į Washingtoną. Gi Nasseris į Maskvą labai duržčio jūroje.

(Perkelta į 5 psl.)

IŠ VISUR

• Amerikiečiai, kurie nemėgsta monarchijos, bet mėgsta žiūrėti į svetimus karalius, ir šį kartą labai iškilmingai sutiko Anglijos karališkąją porą. New Yorke jų pažūrėti rinkosi milijonai žmonių.

• Amerikiečiui lakūnui Bill Wyatt ir antrą kartą mažą lėktuvu nepasisekė be sustojimo iš Texas nusikristi į Romą, padarant 5600 mylių. Kuro pritrūkė turėjo nusileisti į jūrą netoli Prancūzijos krantų. Pirmą kartą jis turėjo nusileisti Prince Edward saloje.

• Prancūzija tebevargsta savo parlamentinėse bėdose negalėdama sudaryti vyriausybės. Prieš Pinay bandymą sudaryti 24 pokarinę vyriausybę parlamentas pasisakė 248 balsais prieš ir tik 198 už.

• Izraelio ir Egipto pasienio taiką prižiūri 5395 JT kariai, kurių išlaikymui Jungtinės Tautos vis Brenda į skolas. Tuos karius per mėnesį išlaikyti kaštuoja virš 2 mil. dolerių.

Dramos premijos laureato Algirdo Landsbergio žodis

Džiaugiuosi galėdamas tarti žodį tokiai gausiai ir šaukiamai Clevelando lietuvių grupei.

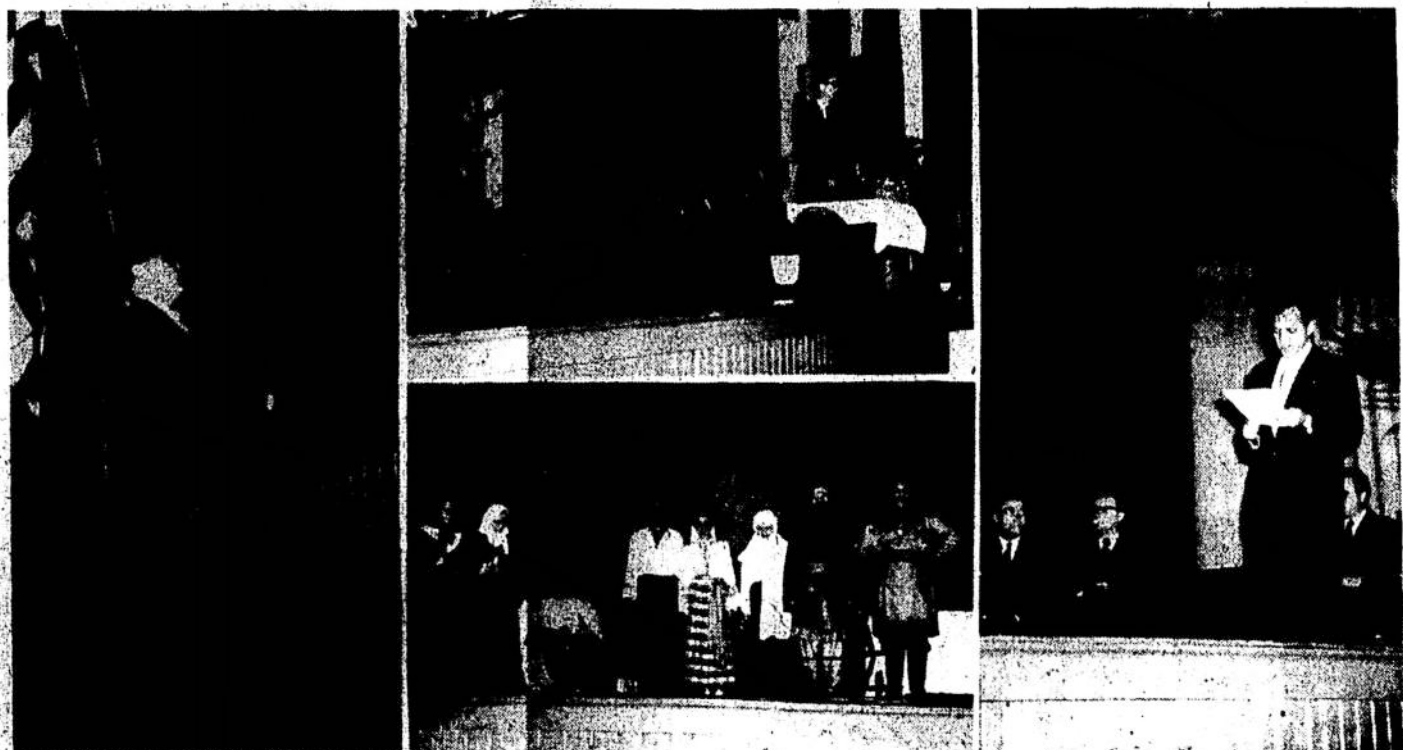
Po keleto mėnesių aš tikiuosi vėl kalbėtis su Jumis savo dramų veikalo lūpomis. Bet idant tas veikalas bylotų į jus ir skambėtų, jį turės toliau kurti bei išsakyti ir režisierius ir aktorai ir scenos dailininkas. Toksai yra teatro menas. Dramaturgas yra jame pagrindinis asmuo, bet — toli gražu — ne vienintelis. Teatras yra giliai asmenis, nes ir autorius ir režisierius vizija gimsta jų vidaus gilumoje. Tačiau teatras taip pat yra pats bendruomeniškiausias, pats visuomeniškiausias iš visų menų. Jis neįmanomas be jūsų, mielieji žiūrovai, be publikos.

Todėl tokia didelė teatro svarba betkuriai bendruomenei, tautai, civilizacijai. Teatras žydi, kada tauta yra savo gyvybingumo, savo kūrybinės energijos viršūnėje. Prisiminkime graikus, prisiminkime Šekspyro laikų Angliją.

Tremtyje... Jūs žinote kas laukia teatro tremtyje. Todėl ir pastangos išlaikyti teatro meną tremtyje yra pastangos išlaikyti pačios tautos savitumą ir gyvybę. Todėl — nors ir neįgalios — aš noriu padėkoti mūsų dramaturgų vardu Lietuvii Bendruomenės Valdybai Clevelande, duosiesiems Clevelando gydytojams ir visiems aukojusiems už jų puikias pastangas puoselėti mūsų teatro meną. Dramaturgai tai įvertins daugiau už kitų žanrų rašytojus, nes jų veikalai gimsta tik pakilus teatro uždangai.

Jei kas, mielieji žiūrovai, mėgins tikinti jus, kad mūsų naujieji dramaturgai esą per sunkūs, per juodi, kad jie turėtų rašyti žymiai daugiau komedijų ir nevargint jūsų problemiais, nesutikite iš karto. Jų veikalai dažnai juodi, nes jie — kaip ir jūs — gyvena juodais laikais; nes daug šių dienų dramatinė situacija dėvi tamsius drabužius. Vietoj sutikę, žiūrėkite ar savo veikaluose dramaturgai stengiasi pergalėti tą juodumą meno pagalba. Svarbiausia, klauskite savęs, ar jie turi drąsos. Ir tada sakykite sau, kad ir jūs turite turėti drąsos. Didžiamame teatro nuotyky jos reikia ir autoriui ir publikai.

Mums reikalinga ir komiškoji ir tragiškoji teatro tradicija. Teatras didžiausioji yda betkada yra bailumas ir nuobodys. Aš žinau, kad jūs ieškote teatro malonumo ir džiaugsmo. Jūs ir lietuvių dramaturgų tikslai yra tie patys. Aš tikiuosi, kad draugėje mes pasieksime tai ateity — daugelį sykų.

Iš dramos premijos įteikimo iškilmių Clevelande. Kairėje — Dr. V. Ramanauskas kalba įteikdamas \$1,000.00 premiją. Vidury aukščiau — Al. Landsbergis, Uže jo sėdi: A. Augustavičienė, St. Barzdukas, K. S. Karpus, A. Mikulskis, S. Janiauskas, J. Daugėla ir P. Balčiūnas. Vidury žemiau — "Ne sau žmonės" vaidintojai: J. Gailiusytė, A. Balčiūnaitė, E. Žilionis, N. Balčiūnaitė, E. Bridžiūnienė, I. Gatautis ir Z. Peckus. Dešinėje — komisijos sekretorius P. Maželis skaito premijos aktą. Užpakaly matyti I. Malėnas, V. Kavaliūnas ir J. Stempuzis.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Aas'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Baly Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Joe (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Baly Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybės \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

Šią savaitę...

Baly Gaidžiūnas

Skaitytojų talka Dirvai, kaip Jūs matote iš 8 psl. skelbiamos aukotojų sąrašo, išsijudino ir žadėjęs nebelgus vaisyti. Bet iš kitos pusės, tas laikas toks trumpas, belikę tik pusantros savaitės, kad jau reikia ir paskubėti. Ir mes ne tik džiaugsimės, bet ir savo darbų planus galėsime įvykdyti, jei Jūs mūsų prašymą išgirsite ir tuoj į talką ateisite visi tie, kurie iki šiol dar negalėjote ateiti.

Skaitytojams skirtų dovanų paskirstymas įvyks lapkričio mėn. 3 d., sekmadienį, 12 val. Dirvos redakcijos patalpose, dalyvaujant aukotojams ir kviesiems svečiams. Visi, kurie tik galite, taip pat prašomi tuo laiku būti Dirvoje ir stebėti, kad mes taip pat norime atsidėkoti ir remėjams.

Aukotojai, siūdami savo aukas, mums atsiunčiant ir nemažai laišku, kuriuos artimiausiu laiku paskelsime. Daugumoje tų laišku siunčiami geriausi linkėjimai, kad Dirva nuo 1958 metų pradžios eitų du kartus per savaitę. Kai kuriuose iš jų siūlomi ir kiti projektai, bet visi sutartinai nori, kad Dirva turėtų daugiau laikraštines erdves ir skaitytojus galėtų plačiau visais klausimais informuoti. Yra ir laišku, kurie drąsina, kad Dirva, nuo ateinančių metų padariusi suoli, dar ruošysis ir antram, kad ji taptų dienraščiu.

Vykdamas šį skaitytojų tautoskų vaują yra įvykę ir pora mažų, bet maramų nesuapirpatimų. Mes tuos paramos lapelius išsiuntinėjom prieš pat spalio mėn. 3 d. Du mūsų skaitytojai, vienas iš JAV, gi kitas iš Kanados, gavę tuos lapelius pamane, kad jau nepaprastai mažai laiko belikę, nes spalio mėn. sumaišė su lapkričio mėn. ir net oro paštu pinigų prisiuntė, kiek pasiskųsdami, kad pervėlai jiems pasiuntė lapelius ir vargu begalės laimėjimuose dalyvauti.

Bet tai buvo malonus apsirikiimas, laiko dar užteko ir jiems laiškus parašyti ir padėkoti... Visi tie sveikinimai ir linkėjimai nuosirdūs, jie patvirtinti atsiųstomis aukomis, jie paremti pažadais ir ateityje būti drauge bendradarbiaus kelyje.

Graziai mus nustebino mūsų bičiulė Gražina Būgaite iš Scranton. Ji, atsiųsdama savo auką, lapelius gražino su tokiu laišku: "Visiškai pritardama Jūsų užsimojimui, siunčiu 5 dolerių pinigais. Gal Dirva pabandytų savo laimę su mano aukų lapeliais". Ir ant tų lapelių užrašė Dirvos vardą. Taigi, jei Dirva pati laimės kurią nors dovaną, tai bus p. Gražinos kaltė... Labai ačiū už tą originalią paramą.

Pusantros savaitės bemažant prabėgė. Skaitytojai, kurie dar tebeturint mūsų pasiųstus aukų lapelius, juos iki lapkričio mėn. 3 dienos būtinai grąžinkit. Grąžinkit su parama, nes tikrai mums padėsit įvykdyti skelbtuosius Dirvos dažninimo planus.

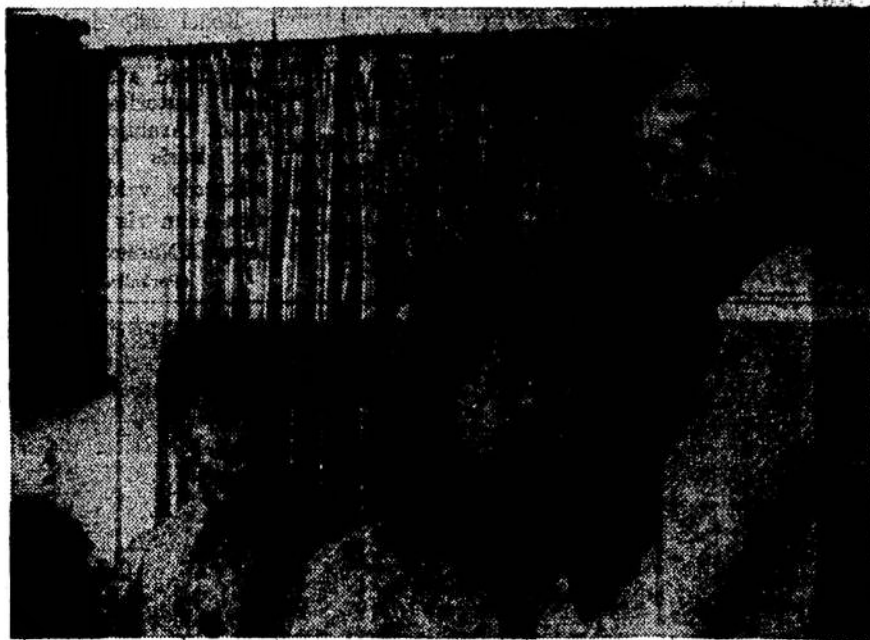
Ateinantį sekmadienį Chicagoje įvyks Margučio 30 metų sukakties iškilmės. Neabejojame,

kad toje šventėje dalyvaus tūkstantiniai lietuvių. Dalyvaus įvertindami Margučio išvartytą darbą, drauge linkėdami ir ateityje našiai dirbti visų lietuvių ir laisvos Lietuvos garbei. Margučiui, aktyviam tautinių darbų talkininkui, šį sukaktį progą siūčiame geriausius sveikinimus ir linkėjimus. Tegul visada būna gyva komp. A. Vanaigčio kūrybos ir energijos dvasia, lietuvių jungianti prie lietuvių, kelianti mūsų užsimojimus daugiau ir našiau savo tėvynei dirbti.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Prospect 5-1717
Residenčios REpublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Seštadienį nuo 1-3 val. popiet.
Resid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antradienį, ketvirtadienį, penktadienį.
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

AR JŪSŲ ŠEIMOS ATEITIS YRA VERTA \$25 PER MĖNESĮ?

Jei Jūsų šeimos saugumas grąšomas, Jūs galite mokėti daugiau kaip anksčiau! Kad neatsitiktų staigmena Jūs už centus galite pirkti daugiau saugumo taupydami kiekvieną algos dieną pas Societį.

Tik Jūs žinot koks gali būti įmokėjimas. Bet viena aišku — per šešias ge-

neracijas visi tr darė. Ir jei Jūs tą darysit, Jūsų miela šeima laimės daugiau saugumo ir tikros ateities.

SOCIETY FOR SAVINGS
IN THE CITY OF CLEVELAND

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

KAS ir KUR

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondo posėdis po ilgesnių vasaros atostogų įvyko spalio mėn. 13 d. New York'e. Posėdyje dalyvavo ir LNT atstovai: pirm. V. Rastenis ir vicepirm. B. Bieliukas. Taip pat dalyvavo Liet. Tautinio Sąjūdžio pirm. dr. B. Nemickas ir svečiai iš Toronto p. Kalendra, tenykščio LNT skyriaus pirmininkas.

Ilgesnius pranešimus padarė V. Rastenis, K. Siliūnas ir Kalendra. Buvo aptarta daug aktualių reikalų bei darbų. Posėdžiui pirmininkavo LNF pirm. A. Senikas.

• Ona Kaskas, 14 metų buvusi Metropolitan operos dainininkė, šiuo metu apsigyveno Floridoje. Floridos valstybiniam universitetui mokysis dainavimo. Paskutinius aštuonerius metus panašų darbą ji dirbo Indiana University, Bloomington.

• Iš Lietuvos atsiųstame laiške sako, kad šiuo metu beveik pusė Kauno gyventojų serga azijatiška sloga.

• Dirvos bičiulis J. V. Valickas atsiuntė geriausius sveikinimus iš Los Angeles. Artimiausiu laiku jis išvyks į "Ziemavotį" į Meksiką.

• Lietuviškasis krepšinis — tokiu vardu vadinsis leidinis apie lietuvių krepšinio veiklą nepriklausomoje Lietuvoje, dabartinėje Lietuvoje bei plačiame pasaulyje. Šis leidinis, kurio medžiaga jau yra baigiama rinkti, pasirodys lapkričio mėn. pirmoje pusėje. Visais leidinio reikalais kreipiamasi į jo redaktorių Edvardą Šulaitį, 1330 So. 51st Ave., Cicero 50, Ill.

• Feliksas Kriaučiūnas, buvęs Lietuvos krepšinio rinktinės, laimėjusios 1937 m. Europos pirmenybės kapitonas, dalyvaus Lietuvos krepšinio pergalės XX-mečio minėjime, kuris yra rengiamas lapkričio mėn. 9-10 d. Chicagoje. Be jo dar rengiasi dalyvauti: Pr. Talzūnas, Z. Puzinauskas, A. Andriulis, Jurgėla, Ruzgis, Norkus, Mažeika, Lubinas, Šavickas ir kt.

• Rašytojas Petras Babickas, kuris yra atvykęs iš Rio de Janeiro kultūrinio bendradarbiavimo reikalais, praneša, kad jo parengta spaudai propagandinė

knuga apie Lietuvą anglų, ispanų ir lietuvių kalbomis PICTURESQUE LITHUANIA — VAIZDINGOJI LIETUVA jau spausdinama ir pasirodys prieš Kalėdų šventes. Knuga yra didelio formato (104 psl.) ir labai gausiai iliustruota Lietuvos kaimo ir miesto vaizdais, kurių bus per 140. Spausdinama ofsetu. Trumpi straipsniai anglų, ispanų ir lietuvių kalbomis apibūdina Lietuvą per pastarąjį tūkstantmetį.

Knugą leidžiama Garbės Leidėjų lėšomis. Jų pavardės bus knygoje išspausdintos. Poros šimtų dolerių dar trūksta, todėl autorių maloniai prašo tautiečius, pasiryžusius šios knygos leidimą paremti, įsirašyti į Garbės Leidėjų eltes. Laiškus, pridedant čekį, prašoma siųsti autoriaus adresu: 4135 So. Campbell Ave., Chicago 32, Ill.

• Evangelikų kun. Dr. M. Kavolis artimiausiu laiku iš Kanados persikels į JAV. Jis yra išrinktas Collinsville, Conn. evangelikų parapijos vadovu.

• Arthur Godfrey talentų varžybas laimėjo Arnoldas Voketaitis ir pradeda dainuoti jo televizijos programoje.

• Po ilgos pertraukos vėl pasirodė spausdintą spausdinta Knygų Lentyna, pakeitusi iki šiol turėtą formatą. Spausdina ofsetine spauda. Knygų Lentynos adresas: 203 Madison St., Westville, Ill.

• Kaikurie pietryčių Azijos kraštai, kaip Burma, Indija, Pakistanas, Vietnamas, taip pat Hong Kongas, ieško profesorių bei lektorių.

Taip pat yra galimybės tuose kraštuose Rytų studijoms — kalboms, istorijai, filosofijai, archeologijai — gauti stipendijų. Suinteresuoti profesoriai ar stipendiją teškreipia į Lietuvos Laisvės Komitetą (Committee for a Free Lithuania), 70 Fifth Ave., New York 11, N. Y.

• Chicagoje atliks šiuo metų Lyric operos "Don Žuaną, statant Otello, dalyvaus šios lietuvių meninės jėgos: Aleksandras Kučiūnas, Jonas Vaznulis, Prudencija Bičkienė, M. Blazis, M. Gaidas, R. Mastis, A. Peškys ir A. Drukenis. Šiame sezone Lyric pastatys 14 operų.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

PROTESTANTAI

"Kartų dvikova". Šis sąvokas daugelį metų pabrėžia yra ir sveikata ir aktyvumas. Bet šis dvikova yra kartų — senųjų ir naujųjų — bendruomenė juda priekin. Bet ji priartinama tik tada, kai tarp kartų rimtai ir nuolatini santykiu bandoma bendrajam darbe.

Ligi šiol šio nuosirdaus santykiavimo daugiau pasigedome iš vyresnės kartos. Todėl ir kalbėjome, kad jaunajai reikia labiau išsijudinti, kad savąjį išsą užtikrintų. Atmosfera nebuvo palanki jaunųjų individualybei, dėl to reikėjo didesnę pastangą — sukurti "kartų dvikovą".

Bet mes niekada nepraradome iš akių galutinio tikslo — per "kartų dvikovą" išugdyti bendro darbo santykių. Tam įrodyti užtenka pasiskaityti mūsų programinius pareiškimus Trečiojoje Metinėje Santaros knygoje.

Tačiau kai kuriais atvejais "kartų dvikovos" nuotaikos nušėdamos tiek toli, kiek jos iš viso galima nueiti. Jaunimo Kongrese, sakysime, vienas kalbėtojas (ne santariečių) pareiškė, kad "mūsų vyresnieji nėra niekas daugiau, kaip sentimentalūs politikai". Kitas pasiūlė "numalinti seną veikimą, kuris paremtas senų atsitvėrto prestižu, ir pradėti viską iš naujo". Vienas iš pagrindinių prelegentų: "Jei vyresnieji karta savo... jaunimui greit neužbaigsi, — jaunimas turėtų pasukti visai savytoviu, tautos egzistencijai būtiną vienybę ir lietuviškumą keliu."

Jaunajai kartai reikia senąjį kritikuoti, bet ne santykius nušauti. Kritika nėra atmetimas, tikrai įvertinimas nauja įvylgala. O revoliuciniai receptai, kad ir žadę lengvesnę išėitį, iš tikrųjų tegali sugriauti kai kurias iš tų negausių galimybių, kurias dar turime lietuviškuoju gyvenimu gyventi ir įkurti.

Šie "radikalūs" kodžiai iš tiesų tiek retai yra lydimi lietuvių bei tikrai reikalingų darbų iš jaunosios kartos pusės (juos atlieka tie koneveikiamieji "senieji"), kad susidaro išpūdis, jog jaunimo tarpe auga ištisas profesinių protestantų sluogianų, kuriems labai patinka švaistyti žodžiais, nekreipiant dėmesio į pilkasias, bet realias kasdienybės užduotis. (V. K.)

• Santaros Garbės Filisterialis pakviesti būti ir antiko pristoikė dr. Marija Gumbutienė, rašytojai Marius Katilėnas, dr. Julius Karpas, dr. Henrikas Nagys, Jonas Mekas ir Rostas Ostauskas, istorikas Vitas Trūmpe ir dr. Antanina Mačiulienė. Santariečiai džiaugiasi, kad šie amžinybės antiko būti jų Garbės Filisterialis.

• Dainininkas Romas Viesulas, iš New York'o, kalbės per dalį Viktoro Vlasovos parodos, kurioje santariečiai rengia Bostone spalio 25-27 d. atidarymą. Paroda vyks Tautinuosė Namuose. Atidarymas — šeštadienį, spalio 25 d., 6 val. vakaro. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Parodos lankymo valandos šeštadienį 6-8 val., o sekmadienį nuo 11 iki 7 val. vakaro.

• "New York'e Santara" šakelė gėrta su kiekvienu numeriu. Numeris desimtas (šimtas) leidžiamas kas mėnesį. Iliustruota amerikoniška karikatūra, piešiniai, albumas, šventės, koncertai ir administraciniai reikalai naujai paruoštieji. Iliustruota amerikoniška karikatūra, piešiniai, albumas, šventės, koncertai ir administraciniai reikalai naujai paruoštieji.

• Santaros Lietuvos skyriaus išrinkto naujo valdybos. Nuo šio Jankaitis — pirmininkas, J.

PATI PATIKIMIAURIA FIRMA SIUNTINIAMS PERSIUNTI Į OSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRASTUS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1534 BROADWAY, BROOKLYN 16, N. Y.
Tel. BR 7-4444
Brooklyn's largest and most complete stock of goods for sale.
Pradėjęs siųsti į OSSR, Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kitus kraštus yra.
Prieš siunčiant, patikrinkite, ar siuntiniai nėra uždrausti.
New York City, 1534 Broadway, Tel. BR 7-4444.
Detroit 12, Mich., 11401 Jon. Campus Ave., Townsend 2-4229.
Hartford, Conn., 551 Albany Ave., Chapel 7-5164.
Los Angeles, Calif., 151 So. Vermont Ave., DUshart 2-5554.
Philadelphia 3, Pa., 425 North 7th St., Tel. WA 2-1747.
Chicago, Ill., 2741 W. 26th St., Tel. CR 7-5128.
Newark, N. J., 243 Market St., Tel. MA 2-6937.

lius Lintakas — vicepirmininkas ir Lionė Liskaitė — sekretorė. Skyriaus steigimui aptarta ateinančių metų veikla.

• Chicago skyriaus valdybos posėdyje plačiai aptarta skyriaus veikla. Numatyta rengti didesnio masto dr. Vlado Kadiriaus minėjimą, rūpinamasi tiems stovykloms ir Gyvosios Lietuvių mėnesio programa. Skyriaus vadovauja Ladas Šmukštyra.

• Dalia Juknevičiūtė, buvusi Santaros Centro Valdybos sekretorė, įvyko į Paryžių toliau gilintis dailės studijose. Dalia yra gavusi Chicago Meno Instituto stipendiją.

• Valdas Adamavičius ir Ramūnas Mickelelis įeina į Margučio 30 metų sukakties minėjimo Garbės Komitetą. Chicago santariečiai padės palaikyti svarbią koncerto Konradą Hiltoną viešbutyje spalio mėn. 27 dieną.

• Clevelando santariečiai sparčiai ruošiasi Chicago Pirmyn choro vizitui. Šis puošia pagarsėjęs choras, Clevelandui atvežė operetę Šikšnosparnis, kuri spalio 15 d. su dideliu pasisekimu buvo pastatyta Chicagoje.

• Leonas Narbutis laikė savo eilėraščių Chicagoje atliktinų literatūros būrelio susirinkimą. Leono eilėraščių yra išspausdinta ir mūsų periodinėje spaudoje.

• Rimgaudas Ališauskas išrinktas Studentų Sąjungos Urbano skyriaus pirmininku, o Ramūnas Mickelelis Chicago skyriaus sekretore.

NEW YORK

Liet. Moterų Atstovybės Klubas New York'e sparčiai ruošiasi Tarptautinei meno ir pramonės parodai bei muzikos festivalui, kuris įvyks lapk. 3 d. ir tęsis visą savaitę.

Parodoje dalyvauja apie 30 tautų. Lietuviškas kampelis kasmet ruošiamas skirtingais eksponatais. Be kitko, lietuvių pavaižduotas lietuviškas audimas su atkūlimais. Tai atlikti su-tiko E. Rastenis. Lietuviška programa rūpinasi M. Žukauskienė.

Klubui vadovauja V. Jonuškaitė, aktyviai padedant dr. M. Kregždienė ir visoms narėms. Lietuvių programą praves M. Strumskienė-Jokubaitienė. Lietuvių visuomenė prašoma šias mūsų moterų pastangas įvertinti ir gausiai į parodą atsilankyti.

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

Padėkos Dienos savaitgalį, lapkričio 28 — gruodžio 1 dienomis New York'e įvyks visuotinis Liet. Stud. Sąj. JAV-o suvažiavimas. Suvažiavimui rengti yra pakviestas komitetas: I. Banaitytė, A. Grigaitis, R. Kezys, I. Škrupėkėlis ir J. Ulenas. Šis komitetas bendradarbiaujant su naujai išrinkta New York'o skyriaus valdyba, jau pradėjo suvažiavimo rengimo darbus. Pramatyta tokia suvažiavimo darbotvarkė: lapkr. 28 d. vakaro — akademinių organizacijų atstovų posėdis (akademikai, skautai, atstovai, santariečiai). Lapkr. 29 d. — posėdis krepšinio rungtynėse tarp Chicago ir New York'o krepšinių, vakaro — visų su-

važiavimo dalyvių susipažinimo vakaras. Lapkr. 30 d., šeštadienį, — posėdis; vakare — iškilmingas banketas, šokiai.

Visi suvažiavimo posėdžiai ir banketas vyks Hotel Statler viešbutyje, W. 83 St. ir 7 Ave., New York'e. Visi Amerikos lietuvių studentai kviečiami ruoštis šiam iškilmingam suvažiavime dalyvauti.

HARTFORD

SVARSTYS, KULTŪRINIS VEIKLOS GALIMYBES

Kad ir nedidelė lietuvių kolonija, bet per ilgą metų buvo gyva savo kultūrine veikla. Šmet ingi ryžtasi kultūrine veikla pasireikšti. Tuo tikslu JAV LB Hartfordo apylinkės valdyba šaukia Hartfordo ir apylinkės lietuvių masinį susirinkimą lapkričio mėn. 20 d., sekmadienį, liet. klubo auditorijoje apsvaistinti kultūrinės veiklos programos, įsteigti liet. studentams stipendijų fondą. Šiame susirinkime pagrindiniu kalbėtoju pakviestas L. E. redakt. dr. J. Girnius.

Spalo 26 Hartford'e numatomas tinklinio rungtynės tarp Hartfordo ir Bostono. Rungtynės įvyks 3 val. po pietų Cotts Parke. Vakare 7 val., lietuvių parapijos salėje (kampas Broad St. ir Capitol Ave.) bus šokiai ir veikla bufetas.

Rungtynės ir šokiai ruošia Zaligrio Būrelis ir Hartfordo sporto klubas Grandis.

PHILADELPHIA

NAUJA STUDENTŲ VADOVYBĖ

Lietuvių Banko patalpose įvyko ASS Philadelphia's skyriaus susirinkimas, kuriame buvo išrinkta 1957-58 m. valdyba. Pareigomis pasiskirstė: pirmininkas — Algis Lukas, (4017 Markland St., Phila., Pa.), vicepirmininkas — Putinas Mašalaitis; sekretorė — Dūtė Aleknaite; išdinininkas — Bronius Cikotas; socialinių reikalų vedėjas — Juozas Sabrinskas.

Susirinkimo metu buvo nutarta paskirti po \$25.00 Lituanus žurnalui ir Vasario 16 Gimnazijai paremti.

DIRVA
LAUKIA
JŪSŲ TALKŲ!

BEFORE

Filmų mokslas JAV universitetuose

Mokslas einantis jaunimas turi atsiminti šią sritį. — Mums labai reikia savų filmų gamybos meno ir technikos žinovų.

POVILAS JASSIUKONIS

Kino filmų gamyba dvidešimto amžiaus pirmosios pusės laikotarpyje tapo viena iš pagrindinių pramoninių pasaulio. Tai naujoji meno šaka, kuri išaugo per mokslinius tyrimus, apjungdama senuosius menus. Užaugo į galingą socialinį veiksnį, kuris yra charakteringas modernioms laikams. Gimusi laboratorijose, tapo viena iš svarbiausių išsireiškimo priemonių masių išlavimui ir palankinimui.

1896 metų balandžio 23 dieną, Amerikos visuomenė matė patį pirmąjį filmą, pagamintą naudojantis šandieną mums žinomą principu. Vienas laikraštis, aprašydamas šio filmo premjerą, štai ką turėjo pasakyti:

— Kai salė buvo aptemdyta, budelėje pasigirdo žvėrėnimas ir užimas ir nepaprastai stipri šviesa krito ant ekrano. Tada pasirodė du jaunuoliai, kurie atliko lietaus šokių su pasigerintu aiškumu. Jų judesiai buvo natūralūs. Kai jie dingę, žiūrovus amariškai nustebino neramios jūros bangos, kurios lūžo ant smėlio kranto... Humoristinės boksos rungtynės ir dar keli šokiai užbaigė programą, kuri buvo nepaprastai reali ir išimtinai žavėtinai...

Žmonės stebėjosi nauju išradimu ir skaitė jį nepaprastu stebuklu bei dvidešimto amžiaus magika. Buvo žmonių, kurie galvojo, kad judantys paveikslai liks kokie jie yra, naudojami karnavaluose ir pramogų salėse, nesuilausią ypatingo dėmesio.

Tiesa, tokio padėty filmas išsilaikė arti 10 metų, kada galų gale buvo pastebėta jo didesnės galimybės ir pradėta sukurti trumpi vaidinimėliai.

Žmonės, dirbą su filmais, anais laikais savo užsiėmimu nesididžiuo ir dažnai naudodavo kitą pavardę, kad jų pažįstami neužinojot apie jų "bevertį" laiką gaisinimą.

Filmų gamybos technika, tačiau, tobulėjo ir mūsų laikais pasiekė gana augstą lygį. Tapo prižiūrinta meno šaka su neužginčijama paskirtimi modernioje visuomenėje.

Filmo gaminimas pasidarė žymiai komplikutesnis ir reikalauja didesnio sumanumo bei kūrybos elemento. Šiandien vieno vidutinio masto teatrinio filmo pastatymas reikalauja specialistų iš daugybės sričių.

Vienoje iš pagrindinių filmų studijų galima rasti žmonių, atstovaujančių 450 skirtingų specialybių. Šalia rašytojų, režisierių, redaktorių, aktorų ir eilės filmų gamybos techniku, studijose galima rasti architektų, inžinierių, kalvių, batusiuvų, siuvėjų, daugybę kitokių amatinių ir specialiųjų patarėjų. Filmoose stengiamasi atkurti įvykių kuo autentiškiau ir gyvenimą atvaizduoti kuo realiau, nes to reikalauja šių dienų filmų žiūrovai.

Kadangi filmų gamyba pasidarė tokia komplikauta ir šios srities pionieriai pamažu vienas po kito iš jos pasitraukia, ar tai išėdami į pensiją ar mirdami, buvo susirūpinimą naujom įėjim.

Filmų gamybos temom buvo pradėta rašyti ir leisti knygy, kuriomis daugiausiai rūpinosi filmų veteranai, kurie per ilgus metus — per klaidas ir įvairius eksperimentavimus — išmoko tai, kas šiandien skatoma savaime suprantama.

Europoje ir Amerikoje buvo įsteigti filmo meno ir technikos institutai ir fakultetai universitetuose, kuriuose šiandien lavinasi jauni žmonės, kurie vėliau užpildys platėjančias spragas filmų pramonėje.

Tikiu, kad lietuvių visuomenė, ir ypač jaunimui, bus įdomu susipažinti su filmų mokslu Jungtinių Amerikos Valstybių universitetuose ir kolegijose. Lietuvių tarpe trūksta žmonių,

kurie rimtai domėtis lietuviškų filmų gamyba, nes apie tai dauguma gal nėra tinkamai informuoti ir galbūt mano, kad patekti į šią sritį reikia turėti nemažai pinigų.

Kai dėl pinigų, tai jo reikia tik užsismokėjimui už mokslą, kas visai normalu, nežiūrint kokią sritį jaunuolis pasirinko studijoms. Studijuojančiam filmų mokslą nereikia įsigyti nuosavos aparatūros ir pačiam pirkti filmo žaliavą — visą tai nemokamai duoda mokykla. Studentui reikia tik noro ir pasišventimo.

Ką Amerikos universitetai gali jaunuoliui filmų srityje pasiūlyti ir kokios apimtys yra visos mokslas?

Šalia bendro išsilavinimo kursų, į kuriuos įeina anglų ir viena svetima kalba, istorija, literatūra, filosofija ir psichologija, šiek tiek fizikos ir chemijos, meno bei muzikos pažinimas ir filmų istorija, studentas turi progos pagrindiniai susipažinti su beveik kiekviena filmų gamybos šaka — teoretiškai ir praktiškai. Lankydamas Pietų Kalifornijos universitetą esu arčiau susipažinęs su tos mokyklos dėstyto programa, tad ją norėčiau ir apibūdinti.

Per pirmuosius du mokslo metus stengiamasi atlikti visus mokyklos ir valstybės reikalavimus bendro išsilavinimo srityse. Šalia to, filmų gamybos studentas yra supažindinamas su filmo praeitimi ir filmo gamybos metodika. Jam išaiškinamas įvairių meno šakų, amatų ir mokslo sričių kieno filmo pastatyme, išaiškinama filminė gramatika ir filmo vaizdo kalba. Studentas taip pat sužino apie įvairių rūšių filmų pagrindinius pastatymo elementus. Šalia teoretinių žinių suteikimo studentams apžodinti filmų studijos įvairūs skyriai ir išaiškinamos jų funkcijos.

Trečiuose mokslo metuose studentas supažindinamas su filmavimo ir garso aparatūra ir kitais

instrumentais, kurie būtini filmų gamyboje. Išmokoma filminės redakcijos principų ir leidžiama suredaguoti trumpą keiliu minučių filmą. Įgyja žinių apie scenarijų rašymą ir įvairias jų formas. Turi progos pats parašyti visą eilę originalių scenarijų, kurių geresni vėliau filmuojami. Taip pat praktiškai supažindinamas su spalvotu fotografavimu ir išmoka pats pasigaminti spalvotų nuotraukų.

Studentas prisirenka nemažai techninių žinių apie filmų žaliavos ypatybes; jos gamos linijas, pilkumo laipsnių variacijas. Garso srityje jis išmoka apie įvairias rekordavimo mašinas, mikrofonus ir jų ypatybes, stiprintuvus, filtrus garso kokybei pakeisti ir įvairių efektų išgavimą.

Ketvirtuose mokslo metuose studentas įgyja naudingiausias žinias, būtent, praktišką patyrimą filmų pastatyme. Jis toliau gilina savo žinias scenarijų rašyme, fotografijoje, garso srityje, redakcijoje ir filmų gamybos teorijoje, bet šį kartą jis visas įgytas savo žinias turi galimybę praktiškai panaudoti. Pastutiniuose mokslo metuose studentas yra priskiriamas prie filmų gamybos vieneto, kuriame jis turi progos aktyviai dalyvauti prie keturių trumpų filmų pastatymo.

Dirbdamas prie kiekvieno filmo jis vis atlieka skirtingas funkcijas. Jis turi teisę pasirinkti vieną ar dvi sritis, kuriose jis norėtų pasireikšti, ar tai būtų rašyme, fotografijoje, redakcijoje, garso tvarkyme ar gamybos vieneto administravime (unit management). Šalia filmų statymo, studentas taip pat lanko kursus, kuriuose dėstoma apie filmo įtaką visuomenei — politinėje plotmėje, moksle ir meno srityje. Dėstoma apie filmų turinį ir stilių. Išaiškinamas kūrybinis filmų aspektas, analizuojama vaizdo ir garso galia, padaranti filmą išraiškinga priemone masių švietimui.

Studentas, baigęs keturius mokslo metus, gauna bakalauro (B. A.) laipsnį. Po to jis gali siekti magistro (M. A.) laipsnį, gilindamasis į bet kokią specifinę filmo sritį. Pietų Kalifornijos universiteto filmų fakultete nėra mokoma vaidybos. Tam tikslui universitete yra dramos moky-

Is Ohio Gydytojų Draugijos susirinkimo Clevelande. Pirmojo nuotr. suvažiavimo dalyvių dalis. Matyt kun. K. Širvaitis, skaitęs invocaciją, p. Sukurovičienė, Dr. Balčiūnas, Masilionienė ir kt. Antroji — Draugijos pirm. Dr. D. Degesys atidaro susirinkimą. Trečioji — susirinkimo prezidentas: Dr. Juškenienė ir Dr. H. Brazaitis.

la. Vaidintojai mokinių filmams paprastai kviečiami iš minėtos mokyklos.

Jungtinės Amerikos Valstybėse yra šeši universitetai, kuriuose galima įsigyti bakalauro ir magistro laipsnius filmų gamybos srityje. Jie yra Los Anželėje — Pietų Kalifornijos ir Kalifornijos universitetuose, Greenville, S. C. — Bob Jones universitete, Bostone — Bostono universitete, New Yorke — New Yorko universitete ir Coral Gables, Fla. — Miamo universitete. Kolumbijos universitete ir New Yorko miesto kolegijoje šioje srityje galima įsigyti tik bakalauro laipsnį. Mokslo programose mokyklose panaši, kai kurioms filmo sritims skiriamas daugiau dėmesio.

Europos filmų institutai yra arčiau surišti su filmų gamybos studijom. Baigę institutą mokiniai automatiškai paskiriami prie filmų gamybos. Tokios mokyklos yra Miunchene, Paryžiuje, Romoje ir Madride. Jos savo programose daugiau iškelia vaidybą, režisūrą ir dekoracinę sritį. Institutas Olandijoje veikia pagal Pietų Kalifornijos universiteto filmų mokslo programą.

Į klausimą, ar šioje srityje yra galimybių gauti darbo, galima drąsiai atsakyti — taip. "Klausias maišas" filmų naudojami atžvilgiu šiandien yra visos televizijos sistemos, kurios niekada neturi pakankamai filmų savo programoms ir visad garbiai šaukia, kad trūksta naujų jėgų filmų statymams. Filmų specialistai reikalaujami valdžios — propagandos ir tyrinėjimo

reikalams. Taip pat geros galimybės baigusiems studentui yra mokslo ir komercinėse filmų gamybos vienetuose. Filmas tapo neišvengiama mūsų civilizacijos dalimi ir jo pareikalavimas įvairiose srityse kas kart vis darosi didesnis.

Susirūpinimas yra ir lietuviškų filmų reikalas. Lietuviai filmų specialistai padėtų šios spragos užpildymui ir tuomi daug pasitarnautų lietuviškam reikalui išvijoje. Mes turime inžinierių, architektų, daktarų ir chemikų — mums trūksta filmų gamybos meno ir technikos žinovų.

ALŠ IR STASIO SANTVARŲ

Padėka

Mūsų nepamirštamas sūnus Algimantas Andrius, dvyliką metų daliai augęs ir buvęs mūsų gražiausia viltis, tryliktaisiais savo amžiaus metais sunkiai susirgo, visom savo jėgom su ta liga kovojo, bet jokios nei mūsų, nei ligoninės pastangos nepadarė, ir jis mus didžiai sielvarte paliko š. m. rugsėjo 15 d.

Jau visus mėnuo, kai Algimantas Andrius gulė kapuose, o jautrus užuojautų žodžiai vis dar mus lanko. Labai norėtumėm visiem bičiuliam asmeniškai padėkoti, bet vargu tai padaryti pajėgsime, nes tikrai sunku tokią valandą kiekvienam atskirą padėkos žodį surasti, tad kreipiamės į Jus visus, brangūs draugai ir preteliai, šiuo viešu spaudos žodžiu.

Nuoširdžią padėką reiškiamo kun. klebonui Pr. Virmauskui, kunigams J. Klimui ir Žoromskui ir komp. J. Kačinskui už iškilmingas religines apeigas ir velionio palydėjimą į kapines. Mūsų gražiausias dėkui Seselems mokytojoms, šv. Petro parapijos mokyklai ir ypačiai Algimanto klasei už šv. mišias ir maldom pareikštą užuojautą. Gražiai ir puošniai laidotuves surengė p. F. Zaletskas, kuriam tariame mudvię nuoširdų dėkui.

Mūsų didžios nelaimės metu ypačiai jautrus ir broliški buvo Bostono lietuviai. Atskiri asmenys ir organizacijos prie mirusio sūnaus karsto padėjo tokią gausybę gėlių, kad jos vos tilpo erdvioj koplyčioj. Tuo pat metu jie aukejo šv. mišias, kaip įmanydami mus ramino ir guodė, mus parėmė moraliai ir medžiagiškai, gausiai lankė velionį koplyčioj ir, aukodami darbo dieną, mūsų mylimąjį sūnų palydėjo į kapines. Tokią sunkią gyvenimo valandą tikrai didis dalykas yra pajauti, kad savo aplinkoj turi tiek jautrių ir bičiuliškų širdžių. Brangūs ir mieli prieteliai, už visą tai Jūs visi priimkite mūsų nuoširdžiausią ir giliausią padėką.

Jautrus užuojautos žodžiai mums buvo pareikšti spaudoj ir gausybė laiškų. Mes nuoširdžiausiai dėkojame už tuos paguodos žodžius Rašytojų Draugijos pirmininkui Ben. Babrauskui ir p. Gražinai, dėkojame tiem kolegoms rašytojams, kurie mūsų didį skausmą išgyveno ir mus jautriais žodžiais ramino, už įjautimą ir visokeriopą paramą dėkojame Liet. Enciklopedijos leidėjui J. Kapočiui ir L. E. redakcijai, gražiausią ačiū tariame Keleivio red. J. Sondai, dėkojame

Scenos Darbuotojų Sąjungos valdybai ir buv. teatro bendradarbiams, dėkojame Algimanto broliam skautam, dėkojame visiems visiem draugam, visiems pažįstamiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu mus tą rūšią valandą prisiminė.

Sunkiausia mums padėkos žodį surasti Aleksandrui ir Antanui Gustaičiams, Laimai ir Dr. Stasiui Jasaičiams, Irenai ir Broniui Baškiams, kurie ilgus mėnesius beveik kasdien dalinosi mūsų rūpesčiu, mūsų nuotaikom, mūsų baime, kurie visą Algimanto Andriaus ligos metą mus guodė, visai rėmė ir mūsų tikėjimą bei viltį stiprino. Didelę ir gilią padėką reiškiamo Dr. George W. B. Starkey, Dr. Stanley Mikal, Dr. Toch, Dr. Mitus, Dr. D'Angio, Dr. Magalini ir kitiems gydytojams bei medicinos seserims, kurie šešioliką mėnesių stengėsi

mūsų sūnų išgelbėti. Sunkiai suvaidinti padėkos žodžių nusipelnė mūsų bičiuliai Elena ir Juozas Kuncaičiai, Genovaitė ir Dr. Bronius Mickevičiai, Angelė ir Valentinas Vakauzai, Elena ir Viktoras Vizgirdos, Irena ir Romualdas Žukauskai, kurie kartais ligonį po kelis sykius per savaitę veždavo į ligoninę ir mums kuo įmanydami padėdavo. Brangūs bičiuliai, su giliausiu nuoširdumu tariame Jums dėkui, dėkui, dėkui.

Mūsų vienatvė neapsakomai didelė, nyki ir liūdna. Jūsų visų užuojauta mums padeda toliau gyventi.

Dabar
pats laikas
užsisakyti
DIRVĄ!

JUS SAVE NUSKRIAUDZIAT!

jei
jūs nepasinaudojat
Jim Connell's
likvidavimo išpardavimu
Jis
kraustosi į geresnes patalpas
East Cleveland
ir
188 1957 CHEVROLETS
turi būti parduota šį mėnesį
Jis
negali pasiimti jas su tavim
tai
jo praradimas yra jūsų laimėjimas
Jūs
gaumat pilną fabrika garantiją
Jūs
GAUNAT AUKŠČIAUSIĄ ĮKEITIMĄ
Jūs
negalit priimti jokio pirkimo kitur,
kol
nebuvo pas mus.
Mes
sutvarkom finansavimą.
JIM CONNELL
CHEVROLET
1258 E. 105 prie Superior
ATIDARYTA PIRM., TREČ., PENKTAD. IKI 9 P. M.
CE 1-7060

UGNIM VIRTAS PRIE...

2000⁰

STROH'S DUODA TOKĮ SKONĮ, KURIUO NEGALI
LYGINTIS JOKS KITAS AMERIKOS ALUS!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

TIK STROH'S YRA AMERIKOJ UGNIM VIRTAS ALUS! Ir tai duoda patį geriausį skonį, kokį turi Stroh's ugnim virtas prie 2000 laipsnių. Pabandyk Stroh's šiandien. Ir pabandę... nemėgsit kito kaip tik Stroh's!

Jums patiks **Stroh's** yra šviesesnis!

The Stroh Brewery Company, Newark, N.J., U.S.A.

Iš šalies žiūrint

Apie smulkius ir stambius įvykius

Prof. St. Kolupaila Drauge (spalio 9, 1957) rašė apie kilusį nerimastį dėl rusų paleisto aplink žemę dirbtinio satelito. Nurodo, kad tai nėra jokia naujienybė. Tokio satelito galimybę, rašo prof. Kol., yra nurodęs jau prieš 60 metų lenkų kilmės rusų mokslininkas Konst. Ciolkovskis. Toliau prof. Kol. nurodo, kad Amerika planuoja ir gamina savo satelitą. Bando juos ir nieko neslepia. Dėl kilusio nerimo rusams paleidus savo satelitą prof. Kol. daro tokią pastabą:

"Didžioji spauda, tiek jautri smulkiems įvykiams, kaip 9 negrų mokymui Little Rock'e, Ark., yra nedovanotina kurti didiems, istoriniams žygiams, kaip pvz. 12 amerikiečių poliarinėms stotims Antarktikoje. Ten mokslininkai praleido žiurę žiemą prie negirdėtų šalčių, tirdami tą sunkiai prieinamą šalį. Pirmą kartą istorijoje žmonės, amerikiečiai, gyvena pačiame Pietiniame poliuje. O ką mes apie tuos didvyrius skaitome toje didžiojoje spaudoje? Nieko!"

Kad didžioji spauda būna nedovanotina kurti dideliems istoriniams dalykams, o labai jautri smulkiems įvykiams, tai faktas. Prie to fakto verta stabtelėti.

Kai prof. Kol. skaito Little Rolke, Ark., įvykius smulkiais, tai jis apsirinka. Juk apie tai, kaip jau esame minėję, platokai rašė ir L'Osservatore Romano, Vatikano organas, kurs juk negaudo sensacijų.

Kad Amerikos visuomenė privalėtų labiau domėtis savo krašto ekspedicija pietinini žemgaliu, tai tiesa. Bet mums lietuviams daug svarbiau šia proga prisiminti kitą dalyką, kurs yra labai

svarbus, o kuriam pasaulis buvo ir tebėra kurčias. Yra tai amžinas Europos vidurio tautų nesusigavimas. Tame nesutikimų sukuryje buvo ir tebėra lietuvių tauta. Kas laimi iš to nesugyvenimo? Tik pragaras ir Maskva.

Vokiečiai ir kitos tautos

Catholic World, Tėvų Paulistų leidžiamas mėnraštis, š. m. birželio mėnesio laidoje turėjo straipsnį "Sinister Germany?" Straipsnio autorė Hilda Graef, gimusi ir augusi Berlyne, iš ten pabėgusi Hitleriui įsigalėjus. Dabar ji gyvena Anglijoje. Ji esanti atsivertėlė į katalikybę. Gal ji yra žydiškos kilmės.

Pasirodė, kad minėtas straipsnis buvo tarsi kokia bomba. Žurnal redaktorius susilaukė prietarimų, bet išrodo, kad daug daugiau susilaukė protestų ir pasmerkimų. Ir nedyvai. Va keletas ištraukų iš to straipsnio. Rašo ji:

— Vokiečių būdas turi neišdildomą bruožą, kurs juos skatina žutbūt peržengti rubežius, net pačius pagrindinius.

— Neklyskime. Hitleris nebuvo atsitiktinis meteoras, atsiradęs iš niekur, iškilęs ir paskui nugrimzdęs tamsinio nežinio.

— Kaip tik Vokietija buvo Bismarcko suvienyta, tai ji tuoj pradėjo trokšti Lebensraumo, daugiau erdvės. Naciams tas tapo veiksmingiausiu šūkiu.

— Saaras sugrįžo prie Vokietijos. Toliau seks Alzasas ir Lotaringija.

Girdi, nuo tolimesnių avantiūrų vokiečius galinti išgelbėti katalikybė, jei jos įsigalėjimas nebūsiąs sutrukdytas.

Autorė įrodinėja, būk vokiečių grobišką būdą išduodanti jų li-

teratūrą, jų filosofiją, jų muziką ir net jų kalbą.

Viename trumpame laiške, kurį Catholic World išspausdino minėto straipsnio reikalu, sakoma, kad tie, kurie apie vokiečius mano taip, kaip Hilda Graef, turėtų pasiduoti psichiatriniam ištyrimui.

Pasakymas nelabai perdėtas.

Skaitant grobiškumą priekaitus vokiečiams, tuoj vaizduojasi kitos tautos — anglai, prancūzai, ispanai, portugalai, olandai, belgai, lenkai. Kaip jie pasirodė ašytim žemių grobimo klausimu? Bet svarbiausia čia priamintini rusai. Jei jau lyginti tautos pagal tai, kaip jos pasirodė svetimų žemių grobime, tai rusai stovi pirmoje vietoje.

Vokiečiai, tiesa, pasistūmė už savo etniskų rubežių. Bet jie toli, labai toli atsiliko nuo anglių, prancūzų, ispanų, portugalų, o ypač rusų.

Buvusios kolonialinės tautos — ispanai ir portugalai — nei sapnuote nesapnuoja apie atsigriebimą ir atnaikinimą senosios politikos. Ta pačia kryptimi vystosi vėlesnių kolonialinių tautų — anglių, prancūzų, belgų, olandų. O rusai su padidintu veržlumu varosi, kad vis daugiau pasigrobtų svetimų žemių, kad vis daugiau pavergtų svetimų tautų ir pagaliau išplėstų savo hegemoniją po visą pasaulį. To aki-vaizdo, kur protas tų, kurie dabar skuba pasaulį įspėti nuo vokiečių, kurie yra suskaldyti ir svetimų valdomi, kai tuo tarpu didžiausią pavojų sudaro tik rusai.

Ar Hitleris tebėra gyvas?

Po antrojo pasaulinio karo per keletą metų vis girdėdavome prileidimų, kad gal Hitleris tebėra gyvas ir kur nors tebesislapsto. Laikui bėgant apie tokius prileidimus vis mažiau girdėdavome ir pagaliau jie visi išnyko.

Bet štai dar šį spalio mėnesio 9 d. sužinojome, kad vienos tau-

tos žmonės mano, kad Vokietijoje valdo Hitleris su savo nacių, o ne Adenaueris su krikščioniškomis demokratijomis. Nežino, kad Amerikos laikiniams sąjungininkams yra Vakarų Vokietija.

Kai minėtas dienas Norvegijos sostinėje bandė nusileisti lėktuvas su vokiečių gen. Speidel, kurs dabar yra vyriausias NATO pestininkų vadas, tai susirinkusi minis protestavo ir žankė au- lincuosią tą nacių generolą. Lėktuvas su gen. Speidel nusileido kitame aerodrome.

Kazin kaip norvegai elgtis, jei jų sostinė bandytų nusileisti lėktuvas su kokiu nors pagarsėjusiu rusų generolu? Sakysime, su gen. Serovu, kurs 1941 m. lietuvių tautą, o prieš metus vengrų sukilimą paskandino kraujuose?

Minėta norvegų demonstracija prieš vokiečių gen. Speidel Maskvoje sukėlė didelį pasitenkinimą.

Stebėtojas

LOS ANGELES

Šiomis dienomis čia įvykusiame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles apylinkės narių susirinkime, valdyba susirinkusius informavo apie LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ Los Angeles mieste reikala.

Siuo reikalu jau buvo tariamasi anksčiau, bet praktiškai žygiui jam įgyvendinti tepradėta dar visai neseniai. Pirmųjų žingsnių pasiekimai — geri, per trumpą laiką jau sukelta net ir stamboka pinigų suma, kuri artimiausiu laiku, visu intensyviu būdu stengiamasi didinti, kad sukeltų pakankamai pinigų pradiniam įmokėjimui.

Siuo reikalu išdėstyti valdybos planai ir paaiškinti susirinkimo buvo priimti su dideliu pritimu.

Sutik
pasiruošęs
HALLOWEEN

Vaišinimas valgiais
SU DAUG COKE!

Halloween pobūviai pilnam pasiruošime! Pasirūpinkite plokštelėmis, užkandžiais ir Coke, Coke ir daug Coke... Ieško šaltumol! Taip, tai bus užsigardžiamas Coca-Cola... specialiai pobūviui. Geriau aplanky krautuvę ir dar šiandien pasirūpink Coke.

IŠPEJIMAS

Vėl teko pastebėti, kad kaikiuros neatsakomosios firmos skelbiasi priimančios dovanų siuntinius persiuntimui į S.S.S.R.

Jaučiame savo pareigą pranešti visiems tokių siuntinių siuntėjams, kad visi taip vadinami agentai ir subagentai uždaryti ir siuntinius dabar gali siųsti tik per oficialiai autorizuotas firmas, kurios turi Inturisto, duotus leidimus. Apsaugojimui jūsų giminių Lietuvoje interesus ir jus pačius nuo perdėto mokėjimo įvairių rūšių tarpininkams, patikrinkite, kad firma kuria siunčiate jūs

DOVANŲ SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, S. S. S. R.

siunčiate per atsakingą firmą turinčią neabejotiną reputaciją ir kuri turi teisę priimti tokius siuntinius.

Mes esame tame biznyje daugiau dvidešimties penkių metų, kartu patys džiaugiamės dešimtimis tūkstančių patenkintų klientų. Kiekvienas siuntinys, atneštas ar atsiųstas į bet kurią mūsų įstaigą, kurių sąrašas pateikiamas žemiau, išsiunčiamas

TIESIOG Į S. S. S. R. BE JOKIŲ TARPININKŲ

Tai sutaupo laiką ir pinigus, neraikalinga jokių ypatingų mokesčių ar pelno.

Galite siųsti naujus daiktus, medžiagas drabužiams, avalynę, odas, maisto produktus, vaistus ir t.t.

GLOBE TRAVEL SERVICE

(PARCEL DEPARTMENT)

716 Walnut St.	1991 Broadway	4102 Archer Ave.	6446 Michigan Ave.	1165 E. 71st St.	Room 10 Ellis Bldg.
* Philadelphia 6, Pa.	* New York 23, N.Y.	* Chicago 32, Ill.	* Detroit 10, Mich.	* Cleveland 3, Ohio	* 409 East Broadway
Lombard 3-3455	LYceum 5-0900	FRemont 6-6399	TAshmore 5-7560	UTah 1-0807	* So. Boston, Mass.
					Andrew 8-8764

KLEMENTINA

LIUDAS VISMANTAS

Smulkių aš nežinau, bet man papasakojo amžiną atilsį Uvainienė, kuri tuose pučiuose rūmuose dirbo ir tą atsitikimą žinojo. Jos buvo geros draugės o aš, po tos Klementinos nelaimės, su amžiną atilsį Uvainienė, dar bernu būdamas, kartais pašokdavau. — Gera šokėja, kad ją kur griausmas! Manoj ji ne pūsė to nemokėjo.

Tai gi, Uvainienės pasakojimu, vieną gražų pavasarį, kaip gal ir šitas, į dvarą atvažiuoju svečiuosna iš kokio tai tolimo miesto oficerius, ponios giminaitis.

Ponia dažnai su juo vaikščiavo po parką, po laukus jodinėdavo, arba žiūrėk, karietoje susėdę dingdavo kelio posūky. Bet matyt, nuobodu buvo jam vienam atsiskyrus nuo miesto, pakliuvus į kaimo aplinką. Sena giminaitė, prakaitu atsiduodą kaimiečiai, jų pilkos sėrmėgos ir ilgos vienios dienos, tokiame gražiam pavasari...

— Taip, vieną tokį vakarą, — pasakojo Uvainienė, — pamačiau Klementiną bevaikštant su tuo oficerium po parką. Kitą vakarą jis vėl sėdėjo gonkose ir laukė Klementinos

baigiant kasdieninį darbą. Stengėsi ją sutikti, užšnekinti.

— Girdi, — taip ir sakanti Uvainienė Klementina, — kad tas ponaitis Aleksandras gražiai kalba. Pasakoja apie gyvenimą kažkokiam prie juodų jūrų dideliame mieste, kuriame esąs raitelių pulko oficerium. Apie ilgas keliones raitomis per stepes, kur nėra medžių, tik šviečia saulė ir augšta, augšta žolė; apie gražias ilgesio dainas, naktis prie laužų, miegą ir gyveną palapinėse; apie tuos gražius kraštus, kur žiemas kaip ir nėra, tik saulė, židra jūra ir svajingas kareivio gyvenimas.

— Taip ir sakanti: — klausausi ir žiūri į jį. Tamsūs garbanuoti plaukai, juodos gilių akys iš po didelių antakių, stambūs pečiai, gražiai suglostyti didokai, juodi ūsai, daro jį nepaprastai gražų, kažkaip neduodanti jėgos atitraukti savo žvilgnį ir toli nuo jo artumas.

— Baigusi darbą, aš laisva, žiūriu pro langą: jis sėdi gonkose, girdėt iš lėto niūniuoja nesuprantamą, bet malonią dainelę, nie-

kada negirdėtą. Ponia, snūduriuodama, dingta rūnų kambariuose — aš laisva. Nei iš šio, nei iš to randu priežastį atsirasti gonkose, praeit pro jį, šnektelt. Jis visada gražiai užkalbina, pasiūlo prisėst, pasikalbėt, arba kviečia pasivaikščioti po parką Ventos pakrantėje. Tie vakarai — pavasaris, kvepią beržai jaunais žaliais lapais; dievmedžių švaiginantis kvepėjimas. Tada jo stiprios rankos apglėbdavo mano pečius...

— Taip tęsėsi trejetą savaitę; aš negalėdavau sulaukti vakaro, kad tik greičiau galėčiau vėl pabūt šalia jo, eiti su juo nesvarbu kur, nors ir tolimiausią kraštą.

— Vieną birželio vakarą, — pasakojo Uvainienė, — Klementina nieko man nebesako, tik verkia, akys raudonos, patinė. Na, kągi dabar... Jis išvažiuoja po kelių dienų ir nebegrįš į šitą seną dvarą. Liks įprasta vagonėlis, bėgantis dvarą gyvenimas su kasdienia pilka aplinka.

Taip viena rytą tas oficerius savo gražioje uniformoje, ponios lydimas, karietoje išvažiuojo į miestą. Klementina, kaip neįsiva su raudonomis akimis, išblykusi, nemigo naktį išvarginta, net porą savaitę po to nieko nekalbėjo. Atsitiktinai vieną kartą, po poros mė-

nesių, susėdome su Klementina gonkose. Liūdnos akys ir gilus retas kvėpavimas rodė jos viduje verdančią aklausmo ir ištermės kovą. Jaučiau, lyg kažkas kartu užmetė tą patį akmenį ant krūtinės, tarsi padėjau kentėti. Jos gilių mėlynos akys žiūrėjo į vieną, nežinia kur priekyje surastą tašką, buvo lyg užkerėtos, be mažiausio krūtėjimo ir mirtelėjimo.

Staiga jina! atsuko, žaibuojančiomis akimis žvilgtelėjo mano pusėn ir paklauso:

— Tu žinai, kas reiškia žmogų mylėti? — Jei žinai, tai nustok mylėjus, — paskui kentėsi.

— Bet meilė žiauri, žiauresnė už plėšrų žvėrį. Ji turi velniškos jėgos, pasiaipyti giliomis dantimis ar pasijuokti velnišku kvatojimu. Ji numstoma kartais vaiduoklio pirštais į tamsią bedugnę, kur niekada gražus gyvenimo spindulėlis nebesužiba moters vargų akiraty.

— Nustebau, — pasakojo Uvainienė, — kaip jina! gražiai kalbėjo apie meilę, net man sėdė ištyso besiklausant. Akys žerėjo ugnim ir lakstė it peilių žiburėliai, nepaprastu judrumu ir matyt, jina! nežūrėjo, ilgas blaškėsi ir pabėgė. Vėgė didelės, didelės sąsaras, o laip krautuose dvi baltos putelės

rodė nepaprastą įnirtimą.

— Staiga Klementina pašoko iš krėslų, nepaprastos jėgos pilna, striktelėjo per gonkų tvorėlę, kaip vejamas vagis ir, kvatodama laukiniu įvoku, dingo vakaro prieblandoje!

... Medžiai ir vakaras jau priglaudė, kartu jos meilė, gyvenimą, likimą...

Janušas atsiduso, iškratė pykę, perbraukė ranka ūsus, ir žvilgtelėjęs mūsų pusėn nemirktelėjęs tarė įtikinančiai:

— Žinote, po to kas? — Uvainienė daugiau man nebesakė, o aš nė nebeklausiau. Kiek man žinoma, Klementina nebegrįžo daugiau į dvarą. Ji atitolo nuo žmonių. Jai gimė negyva dukrė. Palaidojo šalia savo motinos. Po to Klementina dinga iš mūsų krašto. Kur jina! gyveno, ką darė — niekas nežino; Po eilės metų sugrįžo į apleistą pamieškės pirkelę vaidukliška baigti vienį gyvenimą.

— Na, vyrai, rytoj darbo diena. Laba naktis!

Janušo palinkusi stovėja, krypuodama, iš lėto dinga tarpdvartėje.

Liko naktis, rūkas, žvaigždės, muzikantai žiogai, o tolimas žaibo blykstelėjimas ir perkūno aidas žadėjo lietų.

(Pabaiga)

Vokiečių karinė slaptoji žvalgyba
paskutiniojo karo metu

VAKARŲ VALSTYBĖS

Pagal Paul LEVERKUEHN knyga
Atsakąs L. S.

Kaip vokiečiai užėmė Belgiją, Olandiją ir Luksemburgą.

Žvalgybos II-sis skyrius (nabatozo akty ir specialioji žvalgyba) 1940 metais turėjo progą įrodyti savo kompetenciją ir pasitikėjimą. Čia pirmą kartą specialioji žvalgybos daliniai tapo panaudoti karinėje operacijoje.

Planuojant vokiečių karinės operacijos vykdymą, Olandijos ir Luksemburgas, didelį vaidmenį vaidino kaimynas ar pasiseks užimti nesunkintus tiltus per Maas upę ir Alzono kanalą. Tik tuo atveju būtų įmanoma greitai pasistumti Olandijoje ir susijungti su Rotterdamo apylinkėse nusileidusiais parašutinku daliniais.

Tas reikalas Reicho kanceliarijoje buvo svarstomas jau 1939 m. lapkričio mėn. dalyvaudant pačiam Hitleriui. Slaptoji žvalgyba tada gavo užduotį, panaudojant karo klastą, — iš atveju belgų ir olandų uniformas — užimti svarbiausius Maaso tiltus ties Maastricht ir Gennep.

Tik pradėjus ruoštis įvyko nemaloni nelaimė. Agentai, kurie turėjo parūpinti uniformų pavyzdžius, buvo Belgijoje suimti. Ryšium su šia mistiška uniformų vagyste, vienas flamų laikraštis idėjo Goeringo karikatūrą, kur jis, stovėdamas Bruselės tramvajaus tarnautojo rūbais prie vėjo rody, sako: "Man ji gerai tinka" (Goering buvo didelis įvairiausių uniformų mėgėjas. Vert.).

Stebėtinas belgų ir olandų lengvabūdiškumas. Jie nieko neįtarė ir net pasienio policijai tuo reikalu jokių instrukcijų nedavė. Jei olandai būtų tikėjęsi, jog tomis uniformomis gali pasinaudoti svetimieji ir būtų stropiau stebėję, tuomet vokiečiams nebūtų pavykęs netikėtas užklupimas ties Gennep ir jų pagrindinės pajėgos turėtų kurti laisvą stovėti prie Maas upės. Žinoma, tas nebūtų nulėmęs karo eigos Vakaruose, bet olandų užnugarį nusileidusių parašutinkų likimas būtų buvęs užtamspauduotas.

Maastricht tiltų akcija įvykdė ne Branderburg daliniai, bet savanorių jungtinės, paruoštos Breslau žvalgybos skyriaus. Tas jungtinis anksčiau 1940 metų gegužės mėn. 10-tos dienos rytą išvyko dyračiais iš šiaurės pusių per Sittard į Maastricht.

Kas ten įvyko iki šiol dar pilnai nėra aišku. Tikra yra tik, kad vienas tiltas buvo užimtas, bet nespėta pašalinti užminavimų. Po stipraus susišaudymo, kurio metu žuvo grupės vadas leit. Hocke, visi trys tiltai liko į orą. Toliau planas nepasisekė.

Po kelių valandų skyriaus žvalgybos šefas pamatė liudną vaizdą: susikimčius tankų ir motorizuotų dalinių kolonas, laukiančias kol poniai patatys pagalbinius tiltus. Ir kaip tik tas laiko paradoksas turėjo būti minėtos akcijos pagalba išvengtas.

Šitas nepasisekimas didelę žalimą buvo išlygintas pavykusia Brandenburg dalinių akcija, kuriai vadovavo vyr. leit. Walther. Tiltas ties Gennep pateko neužimtas į vokiečių rankas. Tuometinis 6-sios armijos vadas, generolas von Reichenau, tuoju nukreipė ten didelę dalį savo pajėgų.

Gennep tiltų paėmimas buvo labai kruopščiai paruoštas ir prarastas pusiau užimamam. Klaida glūdėjo tame, jog smagiamis būrys važdavo olandų lydimus vokiečių belaisvius. Kol olandai nuo to netikėtumo atsigavo, per šį svarbų tiltą jau riedėjo vokiečių karuomenės traukinys.

Tie "belaisviai" buvo Brandenburg dalinio kariai, turėję po uniformos milinėmis paslėpti kiaušines granatas ir automatus. Juos "saugojo" Olandijos pasienio policininkais perrengti vokiečių agentai ir patikėtiniai — tikri olandai, Müssert organizacijos nariai. Ties Gennep pirmą kartą buvo sėkmingai sujungta karinė ir slaptosios žvalgybos akcija, taktiškai bendradarbiaujant kariams su agentais.

I vokiečių rankas patenka nauji išradimai ir svarbūs dokumentai.

Kai minėtu būdu slaptosios žvalgybos II-sis skyrius padėjo kovojantiems daliniams atidaryti vartus į priešų kraštą, jo skyriaus darbuotojai, kurie rūpinosi tiesioginiu žinių rinkimu, lydėjo pirmyn žygiuojančią kariuomenę.

Žygio į Vakarų pradžios dieną, 1940 m. gegužės 10 d., korvetės kapitonas Kilwen gavo įsakymą Koelne suorganizuoti laivyno žvalgybos rinktinę ir prisijungti prie armijos Olandijoje. Jokių patirčių neturėta, kaip tokį dalinį reikia organizuoti bei aprūpinti.

To uždavinio tikslas: parinkti žmonės turi kartu su kovojančiais daliniais pasiekti uostus ir pakrastių sustiprinimus, paimiti savo žinon visą randamą slaptą medžiagą ir kuomet greičiausia ją peržiūrėti. Kas taktiškai dar išnaudoti galima, — perduoti vietos karinei vadovybei, o visą kitą tuoj nugabenti į artimiausią aerodromą ir lėktuvu pasiųsti slaptosios žvalgybos centrui.

Reikėjo parūpinti pakankamą skaičių automobilių ir radijo siųstuvų. Rinktinė buvo sustiprinta slaptosios karo lauko policijos motorizuotu daliniu. Numatyta kiekviename svarbiame uoste tuoj įrengti slaptosios žvalgybos skyrius.

Po trijų dienų — 13 gegužės — rinktinė stovėjo pasirėmusi žygiui. Pirmoji "darbovietė" — kovos sritis ties Rotterdamu. Rinktinė jėgo miestą su pirmaisiais kovos daliniais. Būtinai norėta gauti taip vadinamą Gaussing aparatą. Tai išradimas, kurio pagalba padaromos neveiksmingos vokiečių magnetinės minos. Jis rastas keletoje laivų. Dalys buvo tuoj išmontuotos ir pasiųstos tyrimui. Vieno laivų statykloje rasti visi to aparato konstrukciniai planai.

Rotterdamas liko laikinu veikimo centru. Paskiros grupės dirbo Den Halder ir Antwerpen. Pati rinktinė buvo priskirta prie 4-tos armijos. Besitęsiant žygiui į Vakarų jūrai sėkmingai darbovisi visoje kanalo pakrantėje.

Daug vertingos medžiagos rasta Boulogne ir kituose uostuose. Stebėtina, besitraukdami prancūzai veik nieko nesugabino, net karų laivuose, kurie pusiau paskendę gulėjo sėkmingai vandenyje. Vieno britų aviacijos dalinio štabe rasta net slaptas kodas tarp anglų ir prancūzų kariuomenių, skirtas susikūrinimui gegužės bei birželio mėnesiams.

Toliau žygiuojant pasiekta Calais, Dunkirk, Le Treport, Dieppe, St. Valery, Le Havre, Rouen ir pagaliau Brest. Laivyno ministerijos aktai Paryžiuje taip pat pateko į vokiečių rankas.

Sirija ir Tita — didžiausios šios karo bėdos

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 114th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2593

Prilaimai siuntiniai siuntiniai | USSR, LIETUVA, LATVIJA, UKRAINA, BALT-GUDIJ, BUKOVINA, ARMENIJA IR I VISAS SOVIETU RESPUBLIKAS.

Siuntinius galite pristatyti asmeniškai, siųsti mums pašto arba kitom priemonem, — kaip siuntėjai patogiam. Siuntiniai bus gerai supakuoti ir tuojau išsiųsti. Po kelių dienų siuntėjas gaus oficialų kvitą iš pašto.

UŽMIESCIO KIJENTAI GALI BŪTI TIKRI, KAD JŲ PRISIŪSTI SIUNTINIAI BUS TUOJAU SUTVARKOMI, IR MES TUOJAU PAT PASIŪSIME JIEMS DETALIA IŠLAIDŲ SĄSKAITA.

SVARBU! VISOS PERSIUNTIMO IŠLAIDOS, IR MUTAIS, YRA IŠ ANKSTO CIA APMOKAMI JCSŲ GIMINĖS IR DRAUGAI GAUS SIUNTINIŲ BE KOKIŲ PRIMOKĖJIMŲ.

MŪSŲ KLIENTŲ PATOGUMUL MES TURIME NERIBOTĄ PASIRINKIMĄ, MEDA-GŲ, ODU, AULINIŲ BATŲ IR BATUKŲ, LAIKRODELIŲ BEI LAIKRODELIŲ, VAIKAMS RŪBŲ, SKARELIŲ, ŠALIKŲ, FOTO APARATŲ, SIUVAMŲ MASINŲ, AKORDIJONŲ IR KITŲ DAIKTŲ PI-GIAUSIOMIS KAINOMIS. GALITE GAUTI VISOKIAUSIŲ VAISTŲ IR JUOS SIŪSTI ORO PASTU.

PRADŽIUGINKITE JŲSŲ GIMINĖS PASIŪSDAMI JIEMS SIUNTINIŲ KALEDOMS!

GARANTUOJAME GREITĄ IŠSIUNTIMĄ IR PRISTATYMĄ.

ATDARA KASDIEN NUO 9 V. V. SEKM. NUO 9 V. R. IKI 4 POPIET.

MŪSŲ MOTO: SPECIALI ATYDA BEI ASMENISKAS PATARNAVIMAS KIEKVIENAM KLIENTUI.

GENERAL PARCEL YRA GAVĘ IŠ "INTOURIST" MOSCOW OFICIALU "LICENSE" — LEIDIMĄ TIESIOG SIŪSTI PAKIETUS.

ATSIMINKITE, KAD JŲS BETURITE TIK KELETĄ SAVAICIŲ PAKIETŲ SIUNTIMUI JEI NORITE, KAD JIE BŪTŲ PRISTATYTI KALEDOMS.

KALEDOMS IR NAUJIEMS METAMS SPECIALUS PASIŪLYMAS, YPATINGAI PIGIOMIS KAINOMIS!

VAIKAMS (6-12 metų amžiaus). Pilna kaina \$36.33

1 Jarda 100% vilnonė medžiaga šeiminiams apsiaustui.

2 Jarda 100% vilnonė medžiaga vaikams apsiaustui.

3 Jarda 100% vilnonė medžiaga mergaitėms apsiaustui.

4 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

5 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

6 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

7 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

8 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

9 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

10 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

11 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

12 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

13 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

14 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

15 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

16 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

17 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

18 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

19 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

20 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

21 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

22 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

23 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

24 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

25 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

26 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

27 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

28 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

29 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

30 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

31 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

32 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

33 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

34 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

35 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

36 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

37 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

38 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

39 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

40 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

41 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

42 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

43 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

44 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

45 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

46 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

47 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

48 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

49 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

50 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

51 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

52 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

53 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

54 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

55 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

56 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

57 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

58 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

59 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

60 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

61 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

62 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

63 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

64 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

65 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

66 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

67 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

68 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

69 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

70 Jarda 100% vilnonė medžiaga vyriškiui apsiaustui.

ATIDARYTA BIZNIUI

THOMAS

RELIGINE KRAUTUVĖ

565 East 185th Street IV 6-3230

(prieš Fisher Foods)

Visų religinių reikmenų pasirinkimas. Maldaknygės. Rožančiai. Medaliai su grandinėlem.

Veda Thomas Geurink

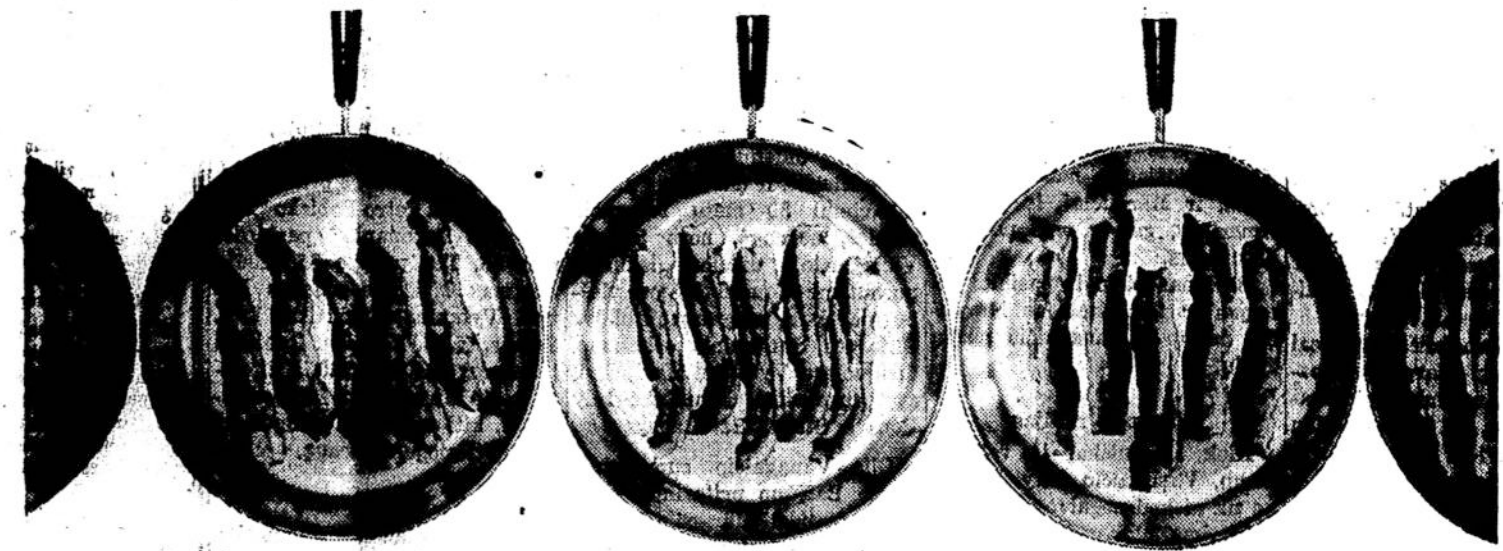
Anksčiau 910 Superior Avenue

— SPECIALIAM ATIDARYMUI —

9 COLIŲ STATULELĖS 1.40

Kainavė \$1.75 DABAR UŽ

DOVANOS VISOKIEMS REIKALAMS

PUSRYČIAI, PO PUSRYČIŲ, PO PUSRYČIŲ... UŽTIKRINTAI KIEKVIENĄ KARTĄ ANT MATCHLESS GASO PLYTOS - SU PROTU

Kas garantuoja tokį puikų virimą kiekvieną kartą? Puikus gaso deginimas su protu. Jis išlaiko lygią temperatūrą, kokią jūs nustatote.

PAMATYKITE NAUJAS MATCHLESS GASO PLYTAS SU YOM GREEN DOT DALIM IR PATOGUMAIS

Greitai ir patogu. Puikiai verda bekonas, pakopina sumuštinėms pagruzdina pancakes, hamburgers, kaip tik jums patinka.

Įrengimas plytoje lengvam, lauko lapimo tiečiai savo virtuvėje. Tinka dėl kepenių ir viščiukų.

Jokio prižiūrėjimo, jokio pridegimo, jokio sudėgimo. Ir geriausiai, Degintuvus su protu padaro kiekvieną puodą jūsų virtuvėje automatišku.

Degintuvus su protu leidžia jums virti pagal nustatymą. Nėra reikalo pirkti vietos užimančius stalo reikmenis.

JOKIO ĮMOKĖJIMO — 36 MĖNESIAI MOKETI — SU JOŠŲ GASO SĄSKAITA

THE EAST OHIO GAS COMPANY

GET THIS SENSATIONAL VALUE!
REGULAR \$2.25 MATCHLESS CUTLERY SET—ALL 5 PIECES ONLY
(includes tax) \$1

Tarnish-proof blades—Durasat handles. You get filet and boning knife... paring knife... meat slicer... steak knife... pastry knife. Now... at your Gas appliance dealer's.

LOOK for these Matchless names on Green Dot Specialists at your gas appliance dealer's

Caloric Dixie-Armad Estate Hardwick Kenmore Magic Chef Norge Roper Sunray-Grand Tappan Universal Vernola

KAZYS STEPONAVIČIUS
DIRIGENTAS-REZISORIUS

PRATURIME KRASAUSKAITE

ALGIRDAS BRAZIS

CHICAGOS LIETUVIŲ CHORAS

P I R M Y N

STATO JOHANN STRAUSSO 3 V. OPERETĖ

ŠIKŠNOSPARNIS

ŠI SEKMADIENI, SPALIO 27 D.

SLOVENIAN AUDITORIUM

6417 ST. CLAIR AVE.

Pradžia 4 val.

DURYS IR BUFETAS ATDARI NUO 3 VAL.

ANTANAS PERKYS

OWA STEPHENS

ALBERTAS SNARSKIS

SENIAU IR DABAR

MARGUČIO 30 METŲ MINĖJIMAS

K. S. KARPIUS

Mūsų artimųjų junginys

Sekmadienį, spalio 27, Chicago lietuviai iškilmingai mini Margučio 30 metų veiklos sukaktį.

Margutis per tuos 30 metų tarnavo tiesioginiu mūsų vienminčių tautininkų junginiu Chicagoje. Mat, kai 1920 m. sustojoėjusi Lietuva, kuri buvo išvairiusi labai giliai lietuviybės vėgą, iki 1927 metų Chicago lietuviai tautininkai neturėjo savo laikraščio.

Vanagaičio laikai

1924 m. atvykęs iš nepriklausomos Lietuvos artistas ir kompozitorius Antanas Vanagaitis pagaliau įsigyveno Chicagoje. Ir 1927 metais pradėjo leisti muzikos ir juokų žurnalą Margutį.

Kiti buvo Vanagaičio interesai ir darbai, taigi Margutis nepadarytas nei savaitiniu, nei pagaliau dienraščiu, kai Chicagoje jauėjo kiti lietuviški dienraščiai ir kai tautininkams dienraštis buvo kaip ir būtinas. Ką didžiausiojie buvo sugalvoję tai kviesti Dirvą persikelti į Chicago ir ten ją leisti, greta Margučio.

Turėdama pakenčiamas sąlygas Clevelande, Dirva keltis Chicago nesusigundė, ir Margutis, dabar jau naujų ateivių talkinamas, iki šios dienos yra vienintelis tautininkų veiklos sukurs, apie kurį susispaudė mūsų veikėjai atlieka įvairius didelius visuomeninius darbus ir žygius, kuriems susilyginti negali jokia kita mūsų srovė.

Per adv. Olį kompozitorius Vanagaitis susigiminiavo su kitu mums labai brangiu ir didelės energijos veikėju Juozu J. Bačiūnu. Jie greitai laiku pasidarė galingas ir reikšmingas triumviratas mūsų visuomeniniame

gyvenime. Aplink juos susispaudė eilė žymių Chicago biznierių, inteligentų ir visuomenės veikėjų. Ir jie pradėjo judinti žemę taip, kaip niekas kitas iš lietuvių iki tol nebuvo pajėgę. Sėskrydžiai Washingtono ir kt. yra jų sumanumo išdavos.

Juozas J. Bačiūnas, anksčiau dirbęs prie Lietuvos, buvęs B. K. Balučio artimas draugas, jau buvo išėjęs į savo privatų biznį nuošaliau nuo lietuvių, Tabor Farmoje. Ir gal ten ir būtų pasilikęs, kildamas amerikiečių tarpe, tačiau jo patekimas trečiu dalyviu prie Vanagaičio ir Olio, išėjo į didžiausią naudą ir Chicago, ir Margučiu, ir visiems Amerikos, gal ir viso pasaulio lietuviams.

Bačiūnas buvo ir pasilikęs rėmėjas ir finansuotojas Margučio darbų ir Vanagaičio plačių žygių.

Margučio radijas

Kiek asmeniškai iš velionio komp. Vanagaičio patyriau, jis ne tik niekad negalvojo apie pažiūrinimą Margučio nei savaitiniu, nei dienraščiu, bet ir patį Margutį nesiūpino per daug kelti, pasitenkindamas parašymu jam savo humoristinių rašinių, spausdindamas savo ir kitų kompozitorių naujus kūrinius arba ir senas surastas liaudies dainas.

Jis kūrė savo kompozicijas, norėjo jas dainuoti, norėjo perduoti jas publikai, klausytojams tiesioginiai, norėjo vaidinti savo parašytas - sukurtas komiškas pjeses. Ir tam darbui apie save buvo sutelkęs daug lietuvių talentų Chicagoje, padėdamas daugeliui pakilti į dainos ir vaidinimo žymybes.

Jis norėjo pasiekti dar platesnes klausytojų minias naujai pradėjusiu plisti išradimu — ra-

dijo bangomis. Tokiu būdu pradėjo duoti Chicago ir apylinkės lietuviams radijo programas su dainomis, vaidinimais, ir žiniomis. Pradžioje kartą savaitėje, vėliau kasdien.

Aktyviai į Margučio programą įsijungė ir adv. Olis, kuris vis sugeba padaryti didelių žygius, kokių nebando niekas kitas. Antanas Olis surengė Margučio radijo programas, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo ir dar viena kita reikšminga proga visiems Amerikos lietuviams. Sutaręs su kuriuo nors radijo tinklu, davė kelias radijo programas, kurios pasiekė visus plačius Amerikos miestus ir miestelius. Ir lietuviai ir kitataučiai jų klausė.

Margutis su Vanagaičiu ir Olio įvedė Chicagoje Vasario 16-tos minėjimą dideliuose, puošniuose viešbučiuose. Ir dabar, lyg apvainikavimui 30 metų Margučio veiklos, surengė, nors jau be Vanagaičio, dideles iškilmes puošniame Conrad Hilton viešbutyje, kur programą išpildys Chicago Simfoninis orkestras, diriguoju Vytai Marijošui, žymi pasaulinė dainininkė Lily Pons ir Stasys Baranauskas.

Olio - Vanagaičio sumanymu, Juozo Bačiūno pritarimu, buvo surengti dideli Margučio koncertai Chicago Civic Operos rūmuose ir jų rūpesčiu parvežta iš Lietuvos simfoninės orkestracijos lietuviškų kūrinių Chicago Pasaulinė Paroda 1933 metais, Lietuvių Dienos programai, kur dirigavo pats Antanas Olis.

Vanagaitis, Olis ir Bačiūnas buvo ta trijulė, kuri vienas kitą papildė mūsų kultūriniam dideliems darbams atlikti. Margutis buvo tiems jų darbams užnugaris.

Kaip dalį linksmos vanagaitiškos nuotaitos, buvo įvedę metines Margučio golfo varžybas Tabor Farmoje rugsėjo pabaigoje, į kurias suvažiuodavo lietuviai veikėjai ne tik iš Chicago, bet ir iš tollesnių miestų.

Clevelande
Knygos

BABICKO KNYGAI \$30

Stasė ir Antanas Šukaitis iš Hamiltono, Kanados, atvykę į Noros ir Vytauto Brazilių 25 metų vedybų sukaktuves, spalio 19 d., ta proga aplankė a. a. Prezidento Smetonos karstą mauzolejuje ir padėjo gėlių. Paliko savo auką Dirvos padalinimo parėmimui, ir pasikalbėjime reikė su-sirūpinimą, kaip galėtų susidaryti 179 tautininkai, kurie sudėtų po \$100 Dirvai, kaip p. Rastenis savo straipsnyje Dirvoje minėjo.

Antanas Šukaitis pažadėjo pagal savo išgales dainiau Dirvai prisijusti paramos. Šukaitis Lietuvoje tarnavo policijoje, pakiliausiu laiku Vilniuje.

"A. Šukaitis padarė pradžią užsisakydamas Petro Babicko "Picturesque Lithuania" paskirdamas \$5. Ten pat po \$5 sudėjo Justinas Miščikas, Aleksas Baryns, Vytautas Kušleika, I. J. Samas, K. S. Karpius. Babickui į Chicago pasiūta \$30. Kiti clevelandiečiai taip pat žadėjo prisidėti, kiti sakė siųs pinigų už knygą tiesiog į Chicago.

Pro burės kraštą

(ska) Clevelande turėjo našius pasitarimus Detroito Sarūno ir Clevelando Stp. Dariaus laivų jūrų skautų vadai. Sutarta derinti laivų veiklą, įsigyti National klasės burinius pastatus, 1958 m. rengti bendrą abiejų laivų stovyklą ir kt.

Clevelando Stp. Dariaus laivo veikla kaskart stiprėja. Narių skaičius paugo iki 35. Be didžiojo pastato, kuriuo plaukiojama Erie ežere, šiuo metu įsigytas dar vienas National klasės pastatas. Turėdami du šios klasės pastatus, mūsų jūrų skautai automobilių priekabomis juos gali sausuma nusigabenti į bet kurį ežerą. Vasarą jau turėtos kelios tokios iškylos ne tik Ohio, bet ir Michigano valstybėje.

GREIT PATIKIMAI PIGIAI

Mūsų siuntiniai pasiekia gavėją Mes duodame 100% garantiją. Paliginkite mūsų firmos kainas per 3-6 savaites. kad siuntinys pasieks gavėją. su kitų firmų kainomis.

MŪSŲ KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip ir praėjusiais metais, taip ir šįmet BROWNEJONES LTD, LIETUVIŠKAS SKYRIUS praneša: kiekvienas, kuris užsakyd vidutinės vertės siuntinį (ne standartinį) gaus apatįje išvardintus dalykus, kaipo nemokamą dovaną pasirinkimui vienas iš jų:

1. 3 moteriškas skareles 27x27, vilnones.
2. 6 svarus cukraus.
3. 1 vyrišką vilnonį šaliką.
4. 1 skystuvą Solingen ar Sheffield išdirbino.
5. 4 1/2 yds. moteriškai sukneli medžiagos.
6. 1 plaukams kirpti mašinėlė 0-0000.
7. 3 poras moteriškų kojinių.
8. 3 poras vyriškų kojinių.

STANDARTINIS SIUNTINYS MOTERIAI

SVORIS — 9 svarai. Kaina: US \$45.00.

- 4 1/2 yds. moteriškai sukneli medžiaga.
- 3 yds. 54" medžiagos kostiumui, labai stiprios, sviesiai žalsvos, pilkos spalvos.
- 1 pora žieminių apatinių.
- 1 grynų vilnos moteriškas megstinis, ilgom rankovėm.
- 2 poros moteriškų kojinių.
- 3 vilnonės skarelės 27x27.
- 1 svaras kokiado.

STANDARTINIS SIUNTINYS VYRUI

SVORIS: 7 svarai. Kaina: US \$50.00.

- 3 1/4 yds. medžiagos kostiumui, lygus, ar juostuotas, vilnionis.
- 3 yds. medžiagos viršutiniam baltiniams. Įvairiausių spalvų.
- 1 atlenkiama apikaklė megstinis, ilgom rankovėm, vilnionis.
- 1 pora žieminių apatinių, šiltų.
- 1 pora vilnonių kojinių.
- 1 vilnionis šalikas 50x11.
- 50 cigarečių Players.

STANDARTINIS SIUNTINYS NR. 17

SVORIS: 16 svarų. Kaina: US \$110.00.

- 3 1/4 yds. geros rūšies atkarpa vyriškam kostiumui.
- 3 yds. grynų vilnos atkarpa moteriškam paltui.
- 3 yds. grynų vilnos atkarpa vyriškam paltui.
- 3 yds. stiprios, mišinio medžiagos moteriškam kostiumui.
- 1 vyriškas, žieminis "Windcheater" megstinio pavyzdžio, užtraukimas "Zip".
- 1 moteriškas vilnionis megstinis, ilgom rankovėm.
- 1 vilnionis vyriškas šalikas.
- 3 vilnonės moteriškos skarelės.
- 1 skystuvą, Solingen, ar Sheffield išdirbino.
- 1 moteriška bluskutė.

Visos kainos ir mokesčiai yra jau įskaityti. Gavėjas nieko neturi primokėti.

PRASYKITE MŪSŲ KAINARAŠČIŲ. IS JŲ JUS GALITE PAPILDYTI IKI PILNO SVORIO PASIRINKDAMI NORIMŲ DALYKŲ JŲSŲ SIUNTINIUI.

RASYKITE TIK LIETUVIŠKAI: BROWNEJONES — LIETUVIŠKAS SKYRIUS VISI JŲSŲ PA-GEIDAVIMAI BUS GERIAUSIAI ĮPILDYTI. PASKUBĖKITE, KAD NEPAVELUOTUMETE PASIUS-TI DOVANŲ JŲSŲ ARTIMIESIEMS I LIETUVĄ.

NEGALINTEMS IS KARTO SUMOKĖTI, DUODAMAS IŠSISOMĖTI DALIMIS. TERMINAS IKI KELIŲ MĖNESIŲ.

BROWNEJONES LTD. 1, Norfolk Place.
London. W. 2. England

Dirva ir Apylinkės

VIENOS ŠEIMOS NAMAS

Didelis 7 k. vienos šeimos. Garsus pečius. Garažas. Kilimai ir užuolaidos su jungtinėmis langinėmis. Namas 1222 E. 82 St. Parduoda savininkas. Telef. GE 1-4112.

PARDUODA MA KAVINĖ
Turinti šilumą ir degtinę pardavimo leidimą. Geras biznis. Sautelė EN 1-9628, tik po 7 val. vakaro, gi sekmadieniais po 2 val. pietų. (44)

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas SEIMOS DRAUDIMAS
Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 metų amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDEJANT už mokamą vieną draudimą! Skambinkite: PAULINA MOZURAITIS, Agentas SK 1-2183

J. CIUNSKAS LAIKRODININKAS
Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Siginingas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.
753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

JUOZO KAMAICIO IR JONO BALEIKOS, ST. CLAIR SHOE STORE,
12913 St. Clair Ave.
Batų ir odos parduotuvė, didelis batų pasirinkimas ir žemės kainos negu kitur.
Siuntimui į Europą duodama nuolaida.
Batų taisymas paėmamos ir pristatomos į namus.
Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.
Telefonas: GL 1-5875, buto — GA 1-7658.

400 foto nuotraukų IS TURIMŲ NAMŲ VISOKIŲ KAINŲ RYTINĖJ PRIEMIESČIŲ PUSEJ
Mes norime parduoti ir jūsų turimą namą Mrs. Albina Rokas, kuri kalba lietuviškai, jums duos geriausį patarnavimą. Šaukit jį telefonu RE 2-7200.

HAROLD TRATTNER REALTOR
606 East 222 St. Euclid RE 2-7230

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant įvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY
Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra 1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF SILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ
THE HENRY FURNACE COMPANY

LIETUVIŲ KLUBAS
6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Ar žinote, kad klubo ir salės vedėjas yra Juozas GRAZULIS, kuris pasirodys visiems suteikti geriausį patarnavimą.

Norėdami rengti susirinkimus, kelti puotas-vestuves, kreipkitės į Juozą GRAZULI. Savi pas savus!

Norėdami praleisti laisvalaikį, sutikti draugus, pasiklausyti radijo muzikos ar pamatyti televizijos programas ateikite į LIETUVIŲ KLUBĄ.

Penktadieniais galite gauti Povoilio šukio ir jo padėjėjų paruoštus puikiausius valgius — įvairiausių žuvų kepsnius, bulvinių blynų ir kitokių lietuviškų valgių.

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.
WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko 1142 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS
609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namų mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-7663

936 East 185 Street KE 1-7770

Algis Muliolis, TEISEJAS PERRY B. JACKSON

Įvykstantis 5 d. rinkimuose siekia perėjimo į Cleveland Municipal Court.

Jis yra geriausias pažymiais baigęs Western Reserve universitetą 1922 m. 1924 m. Cleveland Press buvo išrinktas "One of the Men of the Year".

Priklauso daugumai šalpos ir visuomeninės organizacijos, kuriose eina atitinkamas pareigas.

J. P. MULL-MULIOLIS
6606 Superior UT 1-2346

E. 74. 2 šeimų po 5 kamb., erdvūs miegamieji, 2 garažai, namas labai gerame stovyje. Sav. turi parduoti.

E. 84. 8 kamb., 2 garažai. Sav. jau išsikėlė. Pirkėjas gali tuoj apsigyventi.

East Clev. Pulkas 4 mieg. namas, moderni virtuvė, žema kaina.

Eddy — St. Clair, 4 mieg. namas gerame stovyje, gražus kiemas.

Eddy — St. Clair, 3 mieg. namas, gero krašto, \$11,600.

E. 74. 4 šeimų po 5 kamb., gerame stovyje, metinės paj. neto \$3,000. Prašo \$22,500.

Tuoju skambinkite arba užsik. Turime ir daugiau gerų namų rytinėje Clevelando pusėje.

Bendradarbiai
Algimantas Dailida, Antanas Gajlūnas ir Albinas Pasternokas
UT 1-2345 HE 1-8516

Patar kaimynui
orenumeruoti DIRVA!

Atsipašau, Jokių paštų ar telefonu užsakymų nepriimam
The May Co.'s Basement Misses and Women's Coat Department

Atlekas karinga tarnyba ir baigęs pirmą pasaulinį karo 10 dienų atostogoms į Clevelandą. Po atostogų išvyksta mokyti šokių parąšutais, nes įstojo į parąšutinių dainių.

Padėka
Aleksas Banys 60 m. sukakusių proga surinko \$500 Lietuviams džiugininkams Vokietijoje. Piliūnai prieš kelis mėnesius per BALF buvo išsiųsti ir dabar jau iš poros vietų gauti padėkos laiškeliai BALF skyriaus valdyba dėkoja A. Banui ir aukotojams.

Baltie Delicatessen parduotuvėje
(6908 Superior Ave.) jau gautas pirmas transportas puikių odų pakėtelėjų sudarymui. Taip pat iš čia galite pasiūti pigiusius maišus siuntinys. Anglišku medžiagų siuntinys Nr. 58 — kečuriams kostiumams medžiaga, 1 paltui medžiaga ir pamašalas, viskas tik už \$65.54 (įskaitant maitę ir kt. išlaidas).
Jau pradėjome parduoti kaimišką duoną iš Lietuvos atvežtus baravykus ir šukščiausio rūšies likerinius saldinius.
Įvairioms pramogoms ir pobūviams pasiūlome geriausius vyusus ir šampanus.

East Cleveland vienos šeimos namas
geram stovy. Keturi miegamieji. Du kamb. trečiam aukšte. Geras sildymas. \$4200 įmokėti.
P. Gibbons Realty
UL 1-2327

Ramovės narių susirinkimas
įvyksta spalio mėn. 27 d. 11 val. LB raštinėje (Lietuvių banko name, įėjimas iš 68 gatvės).
Bus valdybos pranešimas iš pusmetinės veiklos, metinės veiklos darbo plano priėmimas ir kiti reikalai.

Dirvos 41 nr. atspaustoj žinutė apie ramovėnų korespondentų sumaišę. Yra taip: F. Eidimtas — izd., Gudėnas — sekr. ir Spirikaitis — kult. reikalų vadovas.

GERI NAMAI
E. 188 St. — Lake Shore Blvd. apylinkė 9 kamb. didelis, gražus vienos šeimos namas, kuris lengvai gali būti perdirbtas ir į dviejų šeimų namą. Didelis sklypas (17x600), ant kurio gali būti pastatyti dar trys namai.

Sv. Jurgio parapijos rajone 4-rių butų po 4 kamb. mūrinis apartamentas. Prašo \$24,500.

Reichmond Hgts. 2 metų, 7 k. ranch; gero apšildymas; garažas; didelis, gražus sklypas.

E. 129 St. — Eddy Rd. dviejų šeimų 4 ir 5 kamb.; gero apšildymas; 3 garažai. Prašo \$13,900.

East Cleveland prie Euclid Ave. 2 šeimų po 6 kamb. ir 2 k. trečiam aukšte; 2 nauji gero pečiai, 2 garažai.

Šaukite Paul Mikąs namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty
960 E. 185 St.
KE 1-5030

TRIŲ ŠEIMŲ NAMAS
I šiaurę nuo Superior, netoli E. 124 St. Svarus trijų šeimų namas. Pirmam aukšte 5 k., įskaitant kilimus ir užuolaidas. Ant ram 6 k. įskaitant baldus. Trečiam 3 k. ir vonia. Trys garažai. Gražus sklypas, geras įvažiavimas. Dabar už \$23,000.

I pietus nuo Euclid, Superior — Euclid prekybiniam rajone, vienas prie kito dviejų butų po 6 k. Gero pečius. Prie gero susisiekimo. Kaina \$23,000.

Vienos šeimos 6 k. Gero pečius. Du garažai. Gražus sklypas. Arbor Rd., netoli St. Clair. Pigiai.

Vienos šeimos 7 k. Eddy Rd. Gero pečius, garažas. Parduoda už \$11,600.

C. Ray Billings
Rattor
13538 St. Clair
GL 1-2508 (43)

Išnuomojamas miegamasis
vyrui ar materialui. Su visomis namų privilegijomis.
EX 1-8365
8019 Bellevue Ave.

Gražios medžiagos!
• 100% Vilna • Tweeds
• Fleeces • Zibelines
• Vilna ir • Checks
• Cashmere mišiniai • Flecks

Stiliai!
• Slim Lines
• Clutch Coats
• Tab Back Features
• Push-up sleeves
• Zip-lined coats

Spalvos!
• Juoda • Peacock
• Pilka • Mėlyna
• Mauve • Raudona

Atsipašau, Jokių paštų ar telefonu užsakymų nepriimam
The May Co.'s Basement Misses and Women's Coat Department

Mes duodam ir ikeičiam Eagle Stamps

MAY BASEMENT store

REKORDINIAI

PATOGUS

PIRKINYS!

VIRS 480

Moterių ir Panelių

BUVĖ

\$25 IKI \$35

ZIEMOS

PALTAI

\$20

Dydžiai 8 iki 18 ir 16½ iki 21½

Didelis pasirinkimas, iš virs 480 100% vilnos medžiagos paltų... kiekvienas pagamintas parduotuvėje ne daug diene kaina! Kiekvienas su šiltu pamušalu... gražiai įdėtu.

Ekstra! Tikrai 36 Zip-Lined Paltai

Reguliariniai \$30

Dydžiai 8 iki 18. Piiko Splash rašto

Atsipašau, Jokių paštų ar telefonu užsakymų nepriimam

The May Co.'s Basement Misses and Women's Coat Department

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF SILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ
THE HENRY FURNACE COMPANY

LIETUVIŲ KLUBAS
6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Ar žinote, kad klubo ir salės vedėjas yra Juozas GRAZULIS, kuris pasirodys visiems suteikti geriausį patarnavimą.

Norėdami rengti susirinkimus, kelti puotas-vestuves, kreipkitės į Juozą GRAZULI. Savi pas savus!

Norėdami praleisti laisvalaikį, sutikti draugus, pasiklausyti radijo muzikos ar pamatyti televizijos programas ateikite į LIETUVIŲ KLUBĄ.

Penktadieniais galite gauti Povoilio šukio ir jo padėjėjų paruoštus puikiausius valgius — įvairiausių žuvų kepsnius, bulvinių blynų ir kitokių lietuviškų valgių.

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.
WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko 1142 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS
609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namų mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-7663

936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Bala Gaidzionas (buto telefonas: GL 1-3970).

Spaudos mėnesio mintys

EMILJA CEKIENE

Šį mėnesį kiekvienas mūsų laikraštis vienaip ar kitaip pamėgė lietuvišką spaudą. Ir beveik kiekvienas labai panašiai apgailestauja, kad šiuo laiku mūsų spauda yra apverktinoji būklė.

Idomusia būtų, jei bent vienas laikraštis turėtų surinkęs tikslus davinius ir paskelbtų viešai, kiek, kuri tremtinių šeima nuo pat atvykimo į šį kraštą yra atsakiusi mūsų periodinių leidinių prenumeratų, kelis lietuviškus laikraščius prenumuoja, jų pavardes, išmokslinimą bei eitas pareigas laisvojo Lietuvoje.

Skaitytojams tektų labai nustepti, o pavydžių savininkams raudonuoti. Tai liūdnas faktas atsimerant, kad spauda yra mūsų vienintelė priemonė prieš nautąją bei vienintelis ginklas kovai už laisvę, o taip pat žinant, kad spauda mus dvasiniai praturtina.

Bene didžiausias šių laikų spaudos priešas yra radijas, televizija ir automobilis. Pirmieji trumpu laiku duoda įvairių žinių, nereikalaujant didesnio susikaupimo bei dėmesio, o auto atima paskutinį žmonių polsio laiką. Ir todėl šiandien jau dažnas labai lengvai save pateisina laiko soka skaityti. Suskaičiuokim, kiek laiko praleidžiam prie tuščių televizijos programų, radijo bevertės muzikos, prie kortų ir kt.?

Mes pamirštame, jog esame tauta, kuri spausdintu žodiu buvo atgaivinta. Ir dabar nereikėtų užmiršti, kad kai karys lieka bejėgi kariauti, ginklą paima spauda.

Caro okupacijos metais, lietuviai nebūdami tiek mokytų kaip dabar, savo spaudos reikšmę suprato geriau ir ją labiau brangino. Jie žinojo, o mes pradėdami pamiršti, kad visuomeniniai bei kultūriniai reikalai sėkmingai gali plėstis ir ateitai išlikti tik spaudai padedant ir tarpininkaujant. Savas laikraštis ir tautinės kultūros darbas sutraukia ir sujungia suskaldytas ir išsiskyrusias, kad ir menkas, bet ryžtingas lietuvių jėgas.

Sis mėnuo yra skirtas mūsų spaudai sustiprinti. Tautinės minties žmonėms šie metai ir tuo reikšmingi, kad rugpjūčio 21 d. suėjo 50 metų nuo pirmo Vilties numerio pasirodymo. Tą mintį tada iškėlė ir ją įgyvendino Antanas Smetona ir kun. J. Tumas Vaižgantas. Pirmiausiai ir nuolatiniams jos bendradarbiais buvo: prof. J. Jablonskis, Marija Pečkauskaitė, Sofija Pšibilauskienė, K. Puidas, kun. A. Kaupas, kun. K. Bikinas, kun. A. Juozapavičius, K. Būga, A. Voldemaras, M. Yčas ir kiti.

Viltis tada sugebėjo suburti to laiko giliausius įvairių pažiūrų žmones. O tai buvo dėl to, kad jos iniciatoriai pasirinko platų vidurio kelią (tarp kairiųjų ir dešiniųjų), kurio tautininkai ir dabar laikosi.

Viltis kėlė visas lietuvių dvasines vertybes, nepataikaudama ne vienai partijai, ne vienam luomui, kėlė visų gerus darbus ir peikė blogus, nežūrint, kokio nusistatymo žmonijai jie buvo atlikę.

Viltyje buvo svarstoma mūsų švietimo, meno, ūkio, visuomenės ir politikos klausimai. Jos tautinė ideologija, įdomus informacinis turinys, gi daugiausia paskatino vidurio kelią, nes

daugumą žmonių kraštutinių nemėgsta, daugumą patraukė.

— Mūsų idealas, — rašė A. Smetona, — yra dvasinės gėrybės, o materialinė buitį tik įrankis joms siekti. Žinoma, mes negalime niekinti ir apeleisti nei materialinės kultūros, kur yra pirmoji mūsų gyvybės sąlyga, bet mūsų atgimime pirmiau ir dabar ima viršų dvasios, o ne materijos reikalai... Ar nevertėtų prie šių žodžių sustoti ir įsigilinti į jų prasmę šių dienų įvykių šviesoje.

Taip, Viltis per šešerius metus išaugo į stiprų laikraštį. Tada, pasikeitus joje redakciniam kolektyvui, 1914 m. vėl A. Smetona, kun. J. Tumas-Vaižgantas ir k. pastangomis pasirodė Vairas, dvasiavainis iliustruotas žurnalas, tęsdamas tą pačią Vilties pradėtą ideologiją, kurio pirmuoju redaktorium buvo A. Smetona.

Geros ir teisingos idėjos žmones savaime patraukia, nereikia jų prievarta brukti, todėl ir tautininkų spauda, žadindama visuomenėje tautinį susipratimą, laikydamosi vidurio keli, objektyviai nušviesdama bei pamindama laiko įvykius, išauklėjo didelį kadrai tautinės minties žmonių, iš kurių didelė dalis šiuo metu gyvena tremtyje ir leidžia tos pačios ideologijos savitini laikraštį Dirvą, kuri ir tęsia anų pradėtą darbą.

Kaip tada patraukli tautišką idėja kėlė jaunimo idealizmą, taip dabar Dirva bene daugiausia iš visų laikraščių duoda progos mūsų jaunimui pasireikšti, patiemis gildinti įvairias jaunimo bei studentijos problemas, susijusias su lietuvių kultūra, politika. Neabejotina, tai būsimieji lietuvių kultūriniai vertybių puoselėtojai.

Žygis į budėjimą tautos sargyboje

Mano žodis tautinės minties lietuviams patriotams

Dirvos leidėjai ryžosi dideliu žygiui — leisti Dirvą du sykius savaitėje, kad palengvintų su mūsų tautos idealais surišų uždavinių vykdymą: susižinojimą,

informaciją, tautiškos minties sklaidimą, ruošiant kelią mūsų tautos laisvę. Tai žygis į kovą, į budėjimą mūsų garbingos tautos sargyboje.

Taigi būkime budrūs ir duosim, paremkime tą puikų sumanymą visomis išgalėmis, aukokime, kiek kas gali, kad vilniškės Vilties įpėdinė Dirva būtų, plėstųsi ir daigintų bendraminčių skačių. Būkime taūs lietuviškais knygnešiais: už lietuvišką žodį aukokime, jei ne gyvybę, kaip anie, tai bent savo uždarbį. Tėbūna pusašvaitinė Dirva tik perėjimas į dienraštį. Nes stovėti vietoje negalima, jei neinau pirmin — žengiamo atgal.

Šiandien mūsų tautai grūmoja istorijoje negirdėta sužvėrėjusio komunistiško okupanto vergija ir išnaikinimas. Šiandien mūsų tauta yra nublokta į patį judžiausią gyvenimo dugną. Jie ten, mūsų broliai ir sesės, tolimoj nuskriaustoj Lietuvoj, negali kelti balso. Ten nėra kam pasiskųsti. Mes už juos turime kalbėti. O kalbėti sėkmingai galima tik per spaudą.

Linkiu, kad Dirva, gindama savo tautos reikalus, plačiai paplistų tarpe lietuvių, gyvai reaguotų į kiekvieną gyvenimo įvykį, teigiamą ar neigiamą, juos bešališkai nušviesdant, nes sveiką kritiką yra pažangos kelias į vieną tautos darbą.

J. Lietuvnikas, Baltimore

DEKOJAME DIRVOS REMEJAMS

Į Dirvos paskelbtą tautos sąsiužį atsiliupė šie skaitytojai, atsiųdami savo aukas:

K. Ramonas, Chicago	\$5.00
V. Sarka, Detroit	5.00
E. Malcanas, Cleveland	5.00
L. Bulgari, Detroit	5.00
S. Siaučiušas, Chicago	5.00
J. Bubelis, Toronto	5.00
K. Gečaitė, Monteno	5.00
V. Amšiejus, Cleveland	5.00
J. Jakštas, Cleveland	3.00
V. Žmuidžinas, Rochester	2.00
Vaitiekus Morkūnas, Cleveland	5.00
J. Milūnas, Hollywood	5.00
G. Čekas, Brooklyn	5.00
S. Iljaševičius, Detroit	7.00
J. Rinkus, Cleveland	5.00
T. Blinstrubas, Chicago	5.00
J. Rautkys, Boston	5.00
K. Petrasauskas, Chicago	5.00

BALSUOK UZ COUNTY LEVY AND BONDS

- LIGONINĖ
- TEISMO REMONTAS
- RINKIMŲ NAMAS
- AERODROMAS

RINKIMAI ANTRADIENĮ, LAPKRIČIO 5 D.

THE CITIZENS COMMITTEE FOR CITY AND COUNTY ISSUES

S. Kudokienė, Cleveland	10.00
J. Čijunskas, Cleveland	5.00
P. Janušaitis, Chicago	5.00
M. Gėdlauskas, Manchester	5.00
T. Slapikas, Portsmouth	1.00
T. Papartis, Chicago	5.00
P. Vėbra, Chicago	5.00
Vl. Šumakis, Cleveland	5.00
B. Galinis, Dorchester	5.00
S. Lazdinis, Cleveland	5.00
K. Kaulinis, Philadelphia	5.00
K. Valaitis, Philadelphia	5.00
F. Kaminskis, Cleveland	5.00
A. Simonaitis, Chicago	5.00
L. Banis, Cleveland	5.00
St. Jurgaitis, Cleveland	5.00
S. Daučanskas, Chicago	5.00
A. Stačina, South Bend	5.00
F. Janonis, Brockton	5.00
K. Januška, Chicago	5.00
V. Užpurvis, Cromwell	2.00
P. Kasluba, Reading	5.00
A. Vaitkus, Chicago	5.00
Klem. Pocius, Columbus	5.00
V. Raulinaitis, Cleveland	2.00
B. Žvinys, Sudas	5.00
O. Laskauskas, New Phila.	5.00
Z. Brazauskas, Cleveland	5.00
T. Bartkus, Canada	5.00
K. Arnašauskaitė, Bayonne	5.00
P. Mitalas, Philadelphia	5.00
V. Velze, Baltimore	5.00
P. Jurgaitis, Wickliffe	5.00
Dr. P. Švarcas, Mascoutah	5.00
J. Glinaki, Chicago	10.00
Alek. Bahys, Cleveland	5.00
R. Gudaitis, Chicago	5.00
J. Grigaitis, Chicago	5.00
J. Gily, Los Angeles	5.00
A. Pimpė, Chicago	5.00
M. Colney, Waterbury	5.00
A. Akelaitis, Philadelphia	5.00
P. Babickas, Worcester	5.00
J. Matulevičius, Worcester	5.00
J. Pakulis, Canada	5.00
I. Kaunelis, Detroit	2.00
Dr. S. Budrys, Chicago	5.00
S. Naginonis, Canada	5.00
J. Telkany, Great Neck	5.00
P. Kurpis, Brockton	2.00
J. Andriukevičius, Brooklyn	5.00
I. Mullois, Cleveland	5.00
VI. Bacevičius, Cleveland	5.00
V. Juodis, Cleveland	5.00
A. Mikošius, Cleveland	5.00
J. Ignatavičius, Cleveland	5.00
E. Lileika, Brockton	1.00
Eug. Bartkus, Chicago	5.00
D. Barauskaitė, Chicago	2.00
J. Šepety, Detroit	5.00
K. Kalendras, Toronto	5.00
Wm. Chas., Hartford	5.00
V. Trumpionas, Pittsburgh	5.00
J. Ambrose, Detroit	5.00
V. Griškis, Detroit	5.00
Z. Dautartas, Cleveland	5.00
Dr. J. Barikus, Chicago	5.00
B. Vilas, Detroit	5.00
S. Astrauskas, Cleveland	5.00
J. Vilicka, Cleveland	5.00
A. Sukaitis, Hamilton	6.00
G. Juškenos, Cleveland	5.00
J. Kalvaitis, Chicago	5.00
H. Brazaitis, Willoughby	10.00
B. Pupalagis, Chicago	2.00
K. Virbickas, Philadelphia	5.00
J. Vaičiūgis, Boston	5.00
J. Kriščiūkaitis, Dorchester	5.00
A. Kudirkė, Waterbury	5.00
St. Bepersaitis, Cleveland	5.00
A. Rukas, Chicago	2.00
J. Maurukas, Brooklyn	5.00
E. Jurkevičienė, Toronto	5.00
J. Rekašius, Detroit	5.00
K. Stundžia, St. Catharines	5.00
B. Kubilinskis, Chicago	5.00
J. Ramunis, M. D.	7.50
J. Tumas, Chicago	5.00
I. Kučauskas, Baltimore	2.00
K. Sadeika, Detroit	5.00
S. Stankus, Chicago	5.00
A. Zenkus, Worcester	5.00
A. Burneika, New Britain	2.00
Grazina Bagaite, Scranton	5.00
V. Ambrose, Bedford	5.00
P. Kuras, Naugatuck	2.00

Viešoms aukotojams širdingai dėkojame ir laukiame kitų greito atsiliupimo. Liko tik pusančios savaitės iki skirtų remėjų dovanų paskirto.

Iš RINK...

LOUIS R. LANZA

TEISEJUS CLEVELAND MUNICIPAL COURT

Turi daugiau kaip 40 metų patyrimą kaip advokatas. Yra narys Cleveland Bar Association ir Cuyahoga County Association.

BALSUOK UZ LOUIS R. LANZA

Atidare jaunimo centro

Tėvai jėzuitai spalio 6 d. Chicagoje atidare Jaunimo Centrą. Modernus, gražus ir erdvus pastatas išdygo prie gero susisiekimo arterijų, netoli Ilgiausios pašalyje Western gatvės ir Garfield bulvario sankryžos (6800 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.).

Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos herbais dekoruotas įėjimas veda į architekto Kovo suprojektuotus rūmus kurie savo išvaizda ir paskirtimi verti Jaunimo Centro vardo. Čia šviesiose klasėse jau įsikūrė Chicago augstesnioji lietuviškos mokykla. Čia spalio 20 d. atidaryta nuolatinė lietuvių meno galerija, kurioje bus vieta meno parodom. Čia jėzuitai žada priglausti kiekvieną pozityvią kultūrinę ar visuomeninę lietuvių organizaciją.

Pagrįstai Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis atidarymo iškilmės linkėjo, kad Jaunimo Centras taptų mūsų vadovų ruošimo mokykla, o Lietuvos jėzuitų provincijolo vardu kalbėjęs kun. Br. Markaitis pabrėžė, kad Jaunimo Centras pateisina į jį dedamas viltis, jei jis išaugins bent vieną Basanavičiaus, Maironio, Valančiaus, Putvio ar Lukšo lygio žmogų.

Įvedamajį žodį tarė ir iškilmių posėdžiui vadovavo kun. J. Borevičius. Į garbės prezidiumą scenoje jis sukvietė keliasdešimt žmonių, stengdamasis nepašalinti nė vienos lietuvių srovės ir nė vienos kiek reikšmingesnės organizacijos. Gal ir gera tokia plati skalė, bet ji ir aliidi. Lielas daug vietos galimybė pakviesti vieną, bet nepakviesti kitos tolygios, o gal dar ir svaresnės organizacijos. Ir taip atsitiko ir ši kartą. Kokius šaltinius rengėjų turėjo po ranka — nežinia. Ališki tik tiek, kad į aukojusių Jaunimo Centrai organizacijų sąrašus jie nežūrėjo.

Meninėje programoje Stasya Citvaras padainavo J. Dambrauskio Jau žirgeliai pabalsoti, Gas-pako ariją iš operos Karnevilio Valpurgės ir viena ariją iš G. Verdi operos I Vespri Siciliani. Pradėjus Bickienė, nedaug dar girdėta po Italijos studijų, dainavo K. Kaveckio Na tai kas, P. Mascagni Burtis ir ariją iš operos La Gioconda. Publikos prašoma, ji dar padainuot ariją iš Gianni Schicchi. Solistė apdovanojta gėlimais.

Vlado Baitrušalio vedamas Chicago vyrų choros (operų rengėjas!) pasireiškė vyriškomis dainomis: J. Gaidelio Kai tėvyne reiks vaduoti, S. Šimkaus Juodberiai galvas augstyn ir El, Lietuvos kareivėliai, B. Budrūno Tėvynei...

Solistams ir kai kurioms choros dainoms akompanavo Vladas Jakubėnas. Didelį darbą lietuviai jėzuitai padarė Chicagoje be didelio triukšmo, be reklamos ir be intensyvaus aukų klabenimo. Ir nors atidarymo iškilmių dalyviams jie dėkojo už paramą ir "gausias aukas", man regis, tų aukų vargių būtų pakakę pamatams. Kaip jie sugebėjo taip, pašlyginti, greitai ir taip gražiai tai padaryti, — jų paslaptis.

Belieka linkėti, kad rengėjų ir remėjų viltys — sukurti lietuviškam jaunimui židinį, kuriam jie bręstų Lietuvoje — išsipildytų. Lietuviškąjį židinį, kuriam slautais motyvais nerūšiuojamas jaunimas mokytųsi pakilti augščiau kasdienybės smulk-

Dė geros ir tikimos vadovybės

RINK

JULIUS J.

PETRASH

CLERK

MUNICIPAL COURT

RINKIMAI NOV. 5, 1957

Remiamas Cosmopolitas Democratic League of Cuyahoga County, pirm. Andrew Dono, ir darbininkų.

menų ir pasiūvesti tautos idealams.

O gal iškilmių metu palubėse skradinėjęs baltas, — nors nekvietas ir nenumatytas, — simbolizavo tą atetities taiką, kuri įsiviešpataus jaunijoje mūsų kartoje, įgalindama ją daugiau duoti senajai tėvynei, nei duoda me mes, nevieningi vyresnieji?

J. Papienas

Prašo balsuoti už County Levy and Bonds nutarimo pravedimą

Jei tą nutarimą gyventojai priimtų, o jis iš viso sudaro 15

milijonų dolerių suma, tai būtų atlikta eilė naujų darbų. Skelbime, kurį yra dedamas šiame Dirvos numeryje, tie darbai išvardyti. Redakcija yra praboma tuos jų darbus paremti, gyven-tojus paraginti už tai balsuoti.

Coca Cola Clevelando skyriuje Andrew Halco, buvęs pardavimo agentas, paskirtas direktorium personaliniam skyriuje. Jis yra tik 38 metų ir jam dabar priklauso 240 tarnautojų. Jis Coca Cola darbe dirba jau 19 metų.

GERIAUSIOM REKOMENDACIJOM. PERRINKIT!

PERRY B. JACKSON

TEISEJUS

CLEVELAND MUNICIPAL COURT

NON-PARTISAN BALLOT. RINKIMAI ANTR. LAPKR. 5

REMIAMAS CLEVELAND BAR ASS'N. IR CLEVELAND PRESS.

X PERRY B. JACKSON

SPORTINIŲ MAŠINŲ ISPARDYMAS!

SAUGOKITES NETEISINGŲ SKELBIMŲ!!!

ZINOKITE: Mes esame pagrindiniai ir vieninteliai tikrai sportinių mašinų pardavėjai visame Ohio. Mes turime labia patikimą šipyną ir apsaugą. Kainų apžvalgą yra tvirtai nusistatę, nuo dabartinio kainų ir žem. Be to, mes turime visus mašinas ir jos turi ryškias garantijas. Čia yra patalpinimas pasirašyti naudojant sportines mašinas. Mes nebūsim suklusuoti.

VISI LIETUVIAI! ATSIŽIURKITE Į SKELBIMĄ, GAUS NUOLAIIDĄ, KURI PAGAL M SKELBIMĄ SKIRTA

VOLKSWAGENS	BUVO	DABAR
1956 VOLKSWAGEN SEDAN, RHD, radio, heater, turn signals, low miles, light blue, clean.	\$1,695	\$1,395
1956 VOLKSWAGEN black sedan, fully equipped, good condition throughout.	\$1,795	\$1,495
1956 VOLKSWAGEN sedan, gray, fully equipped, show room condition throughout.	\$1,795	\$1,495
1956 VOLKSWAGEN sedan, gray beige leather interior, radio, heater, turn signals.	\$1,850	\$1,550
1956 VOLKSWAGEN sedan, beige, red leather interior, radio, heater, turn signals.	\$1,850	\$1,550
1957 VOLKSWAGEN sedan, sunroof, beige, fully equipped, very low miles.	\$1,995	\$1,750
1957 VOLKSWAGEN sedan, diamond green, fully equipped, very low miles, excellent condition throughout.	\$1,995	\$1,725
1957 VOLKSWAGEN sedan, very low miles, exceptional condition throughout.	\$1,995	\$1,725
1957 VOLKSWAGEN KAR MANN GHIA, silver, gray, corduroy interior, spotless throughout.	\$2,795	\$2,595

MG		
1951 MG TD roadster, white pinstrip top and side curtain, red leather interior, all new whitewalls.	\$1,295	\$1,095
1952 MG TD Roadster, black, gray leather interior, new top, new tires, exceptionally fine condition.	\$1,395	\$1,195
1952 MG TD, black, red leather interior, spotless throughout, A-1 mechanically.	\$1,395	\$1,195
1953 MG TD Roadster, green, black top, green leather interior, clean.	\$1,395	\$1,195
1954 MG TF Roadster, British racing, green, wire wheels, luggage rack, excellent condition throughout.	\$1,995	\$1,695
1955 MG TF 1500 Roadster, ivory, black top, green leather interior, really in immaculate condition.	\$1,995	\$1,695

ENGLISH FORDS		
1954 HILLMAN CALIFORNIA HARDTOP, 2-tone yellow and black with red leather interior, radio, heater, turn signals, exceptionally fine condition.	\$1,295	\$995
1954 FORD CONSUL, white leather interior, 4-door, up to 30 miles per gallon.	\$1,595	\$1,295
1954 FORD CONSUL, green with leather interior, up to 30 miles per gallon.	\$1,595	\$1,295
1954 FORD CONSUL, BLUE with leather interior, 4-door, up to 30 miles per gallon.	\$1,595	\$1,295

RENAULTS		
1957 RENAULT Dauphine, gray, absolutely immaculate, looks and is in showroom condition, and is never titled, never driven.	\$1,895	\$1,650
1957 RENAULT Dauphine, black, no miles, never titled, never driven.	\$1,895	\$1,650

OTHERS		
1953 PORSCHE 1500 America coupe, blue corduroy interior, 20,000 miles.	\$2,295	\$1,995
1955 OPEL REKORD, convertible 5 passenger, beige, with leather interior, an excellent second car.	\$1,595	\$1,395
1955 ALFA ROMEO Super 1900 4-door sedan, immaculate coach work, a superb car with a reduced price.	\$2,595	\$1,995

SPORTS CAR DEVELOPMENT CO.

EV 2-4383

EV 2-1017

4350 MAYFIELD